

STATISTIKA&MY

MĚSÍČNÍK ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

05/2017 - ROČNÍK 7

CESTOVNÍ RUCH

17

NEJVĚTŠÍ PŘÍJMY Z CESTOVNÍHO RUCHU MAJÍ SPOJENÉ STÁTY

18

V PRAZE JEDNALI EXPERTI NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

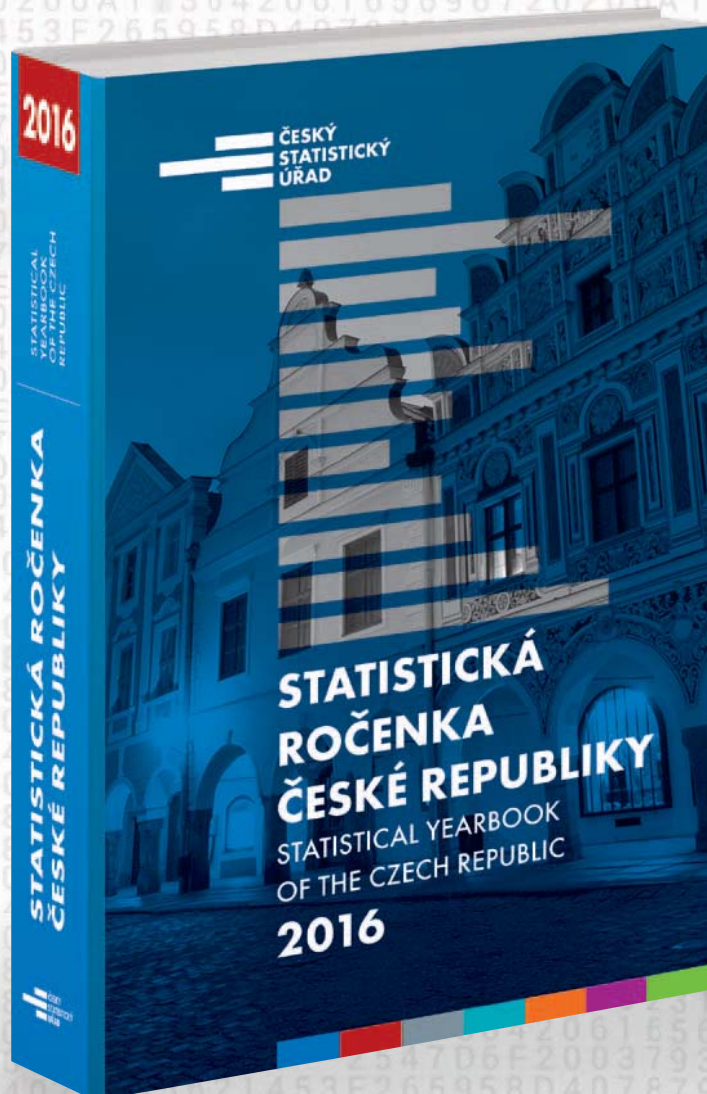
04

JAK SE ČEŠI OBJEDNÁVAJÍ K LÉKAŘI

28

STATISTICKÁ ROČENKA ČESKÉ REPUBLIKY 2016

AKTUÁLNÍ ČÍSELNÝ PORTRÉT ČESKÉ REPUBLIKY

TITUL ČSÚ VÁS UVEDE DO EKONOMICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A KULTURNÍHO KONTEXTU. PODÁVÁ INFORMACE I O OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A USPOKOJOVÁNÍ POTŘEB OBČANŮ ČR V ROCE 2015. KROMĚ TIŠTĚNÉ VERZE JE ROČENKA K DISPOZICI I NA CD A NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH ČSÚ.

RÁDI VYŘÍDÍME VAŠE OBJEDNÁVKY

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD
ODDĚLENÍ INFORMAČNÍCH SLUŽEB
NA PADESÁTÉM 81, 100 82 PRAHA 10
TEL.: 274 052 733, FAX: 274 054 070
E-MAIL: OBJEDNAVKY@CZSO.CZ

www.czso.cz/rocenka_CR

Editorial

Časopis Statistika&My přesahuje hranice běžného odborného firemního periodika a řadí se mezi nejvýznamnější zdroje šíření oficiálních výstupů ČSÚ. Na konci dubna opakovaně uspěl v hodnocení odborných porot v soutěžích Fénix content marketing a Zlatý středník. Svým obsahem inspiruje zástupce odborné i široké čtenářské obce. Co jsme pro vás připravili do květnového vydání?

Přinášíme informaci o zasedání expertní skupiny OSN pro statistiku životního prostředí v sídle ČSÚ v Praze. V Česku se tento významný mítink konal vůbec poprvé, a to díky předsedkyni ČSÚ Ivě Ritschelové, která této mezinárodní skupině předsedá. Podrobnosti o jednání se dozvíte v článku Miloslavy Veselé a Egora Sidorova. Ondřej Junášek ve svém příspěvku představuje výběr statistických ukazatelů za nižší územní celky jednotlivých států Evropské unie. V rozhovoru Radka Bulíře s Janem Gregorem, členem Evropského účetního dvora, se dozvíte o činnosti této instituce.

V tématu vydání jsme se zaměřili na cestovní ruch. Zdeněk Lejsek popisuje jeho ekonomický význam v České republice či klíčové ukazatele mezinárodního cestovního ruchu. Marie Kletečková se zabývá strukturou domácích a zahraničních cest obyvatel ČR. Ve článku Pavla Vančury se dočtete o příjezdovém cestovním ruchu a také o způsobu, jak se celkový počet zahraničních návštěvníků počítá.

Gabriela Strašilová a Bohuslav Mejstřík představují výsledky ad hoc modulu Výběrového šetření pracovních sil na téma Mladí lidé na trhu práce, který se týkal spokojenosti mladých s uplatněním svého vzdělání, znalostí a dovedností nebo ochotou stěhovat se kvůli svému budoucímu zaměstnání. Odpovědi na otázky, jak se Češi objednávají na vyšetření u lékaře nebo kolik lidí nakupuje on-line léky a vitamíny, se dočtete v příspěvku Lenky Weichetové.

Vážení čtenáři, budeme rádi, pokud se námi necháte i nadále inspirovat!

Michal Novotný
šéfredaktor

Expertní skupina OSN pro statistiku životního prostředí jednala v ČSÚ **4**

UDÁLOSTI

I letos se v Kraji Vysočina chová nejvíce skotu **8**

UDÁLOSTI ZE SVĚTA

Co se dělo v evropských regionech v uplynulých pěti letech **11**

STATISTIKA ODVĚTVÍ

Rekordní počet příjezdů **14**

MAKROEKONOMIKA A FINANCE

Deficity se snižují **16**

TÉMA

Největší příjmy z cestovního ruchu mají Spojené státy **18**

V roce 2016 jsme více cestovali po naší vlasti **21**

Popularita Česka u zahraničních návštěvníků roste **22**

Big data v cestovním ruchu **23**

ROZHOVOR

Evropský rozpočet bude mít vždy přerozdělovací funkci **24**

TRH PRÁCE A SOCIÁLNÍ STATISTIKY

Třetina mladých nevyužívá svoji kvalifikaci **26**

LIDÉ A SPOLEČNOST

Jak se Češi objednávají k lékaři **28**

O SLOŽITÉM JEDNODUŠE

Zdánlivé slovíčkaření: odhady, predikce a měření **34**

Expertní skupina OSN pro statistiku životního prostředí jednala v ČSÚ

V ústředí ČSÚ se ve dnech 3. až 5. května uskutečnilo čtvrté jednání Expertní skupiny OSN pro statistiku životního prostředí (EGES). Všechna předchozí jednání skupiny se konala v sídle OSN v New Yorku. Letošní zasedání se po dohodě předsedkyně ČSÚ Ivy Ritschelové, která skupinu již několik let vede, s předsedou Statistické divize OSN Stefanem Schweinfestem poprvé konalo v České republice, a to v Praze.

Egor Sidorov, kancelář předsedkyně ČSÚ, Miloslava Veselá, oddělení statistiky životního prostředí

Cílem mezinárodního týmu – Expertní skupiny OSN pro statistiku životního prostředí (EGES) je napomáhat zemím se zaváděním FDES 2013 formou metodických nástrojů, praktického poradenství nebo školicích materiálů. Skupina je složena z desítek odborníků reprezentujících všechny regiony světa. Kromě národních statistických institucí má zde zastoupení řada mezinárodních organizací – Eurostat, UNESCAP, Evropská hospodářská komise OSN aj.

Hlavním bodem jednání expertní skupiny bylo dokončení návrhu Manuálu k Rámci pro rozvoj statistiky životního prostředí (Framework for Development of the Environment Statistics – FDES 2013). Tento návrh bude pravděpodobně zařazen na program 49. zasedání Statistické komise Organizace spojených národů, které se uskuteční v příštím roce.

Experti se zaměřili na projednání kapitol týkajících se výdajů na ochranu životního prostředí, emisí do ovzduší, odpadů, využití půdy, lesů a vody. Jejich cílem je podpořit implementaci Rámce FDES 2013, jehož revidovaná verze byla schválena Statistickou komisí OSN v roce 2013. Na přípravě tohoto strategického dokumentu se významně podíleli i odborníci z ČSÚ. Původní Rá-

mec pro rozvoj statistiky životního prostředí byl vytvořen již v roce 1984 a byl využit při budování systému environmentální statistiky v České republice.

Na programu jednání byla i problematika dalších možností podpory implementace Rámce pro rozvoj statistiky životního prostředí. Diskutoval se zde například návrh nástroje pro sebehodnocení v oblasti úrovně rozvoje

environmentální statistiky. Probíraly se i plány finalizace rozpracovaných kapitol a směry další práce, například v oblasti odpadních vod či technologických katastrof.

Pomoc méně rozvinutým zemím

Mezi členské země OSN patří i méně rozvinuté země, které musí vytvořit statistiku životního prostředí od samých základů. Rámec jim má pomoci při zavádění a směřování statistiky v oblasti životního prostředí. V celosvětovém měřítku je tento dokument nezbytným předpokladem pro pokračování postupné harmonizace environmentálních statistik.

Pokud se týká způsobu sběru a kvality dat, experti zdůraznili, že je vždy důležité si uvědomit, pro koho jsou data potřebná a kdo je zodpovědný za jejich sběr. Rovněž existuje shoda, že využívání administrativních dat je vhodné, musí však splňovat kritéria kvality, která jsou zakotvena v Základních zásadách úřední statistiky.

Během tří dnů proběhla celá řada prezentací představujících národní zkušenosti v oblasti sběru, zpracovávání a diseminace environmentální statistiky. Panovala i shoda, že vítaným doplňkem statistických dat v oblasti životního prostředí jsou geoprostorové informace.

Agenda 2030

Celý blok jednání se zaměřil na problematiku strategie udržitelného rozvoje do roku 2030 (Agendy 2030). O indikátorové sadě ke Strategickému rámci Česká republika 2030 hovořily expertky

Třídenní akci, které se zúčastnilo 36 expertů z 13 nadnárodních organizací ze 17 zemí světa, vedla předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová. Účastníci velmi pozitivně hodnotili zasedání jak po obsahové, tak i po organizační stránce. Setkání expertů provázela společenský program.

z Českého statistického úřadu Milošlava Veselá a Eliška Valinová. Prezentovaly stav přípravy indikátorů a současně i nedořešené otázky, například konkrétní podobu reportovacího mechanismu.

Zvláštní pozornost věnovali zahraniční i tuzemští experti statistice klimatických změn a přírodních katastrof. Celý blok přednášek a diskusí byl věnován tématu tvorby statistik ke klimatické změně. Byla na něm představena sada čtyřiceti základních indikátorů rozdělených do šesti oblastí.

Jednání v ČSÚ bylo velmi úspěšné, shodli se experti

Výsledky pražského jednání na závěr zhodnotila předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová: „Podařilo se nám dopracovat metodiku k nové verzi Rámce, který bude pro příští roky určovat formát národních statistik o životním prostředí.“

Dosáhli jsme významného pokroku. Úspěšně jsme dokončili projednání řady kapitol. Nyní se můžeme zaměřit na další směry rozvoje.“

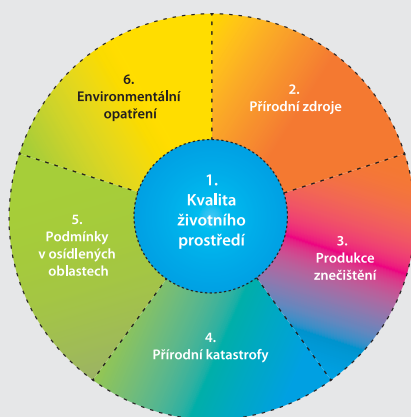
S výstupy akce byl spokojen také Marcus Newbury ze Statistické divize OSN v New Yorku: „Všichni účastníci vysoce pozitivně hodnotili zasedání jak po stránce obsahové, tak i jeho velmi dobrou organizaci v ČSÚ. Zároveň ale i skutečnost, že poprvé v historii dané expertní skupiny se jednání konalo mimo sídlo OSN v New Yorku. Hlavní město Praha účastníky doslova okouzilo.“

Podobně se vyjádřila i Nancy Chin, představitelka stejného útvaru OSN: „Jednání skončilo velkým úspěchem. Výsledky plodného dialogu umožní, aby Statistická divize dále vedla a koordinovala pracovní aktivity v oblasti statistiky životního prostředí. Všichni jsou velmi vděční Českému statistickému úřadu za jeho roli při pořádání tohoto mítinku.“

RÁMEC PRO ROZVOJ STATISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Aktuální verze Rámce pro rozvoj statistiky životního prostředí byla schválena na zasedání Statistické komise OSN v New Yorku v roce 2013. Na přípravě tohoto strategického dokumentu se významně podíleli i experti Českého statistického úřadu.

Cílem Rámce je pomoci zemím při zavádění a směřování statistiky v oblasti

životního prostředí. Je koncipován tak, aby odpovídal potřebám jak zemí, které statistiku životního prostředí teprve zavádějí, tak i ostatním, které své národní systémy environmentální statistiky postupně rozvíjejí.

Rámec je dostatečně flexibilní, aby umožňoval zohlednit národní specifické problémy a priority v oblasti životního prostředí. Současně s Rámcem pro rozvoj statistiky životního prostředí byl Statistickou komisí schválen i program na podporu jeho implementace.

- U příležitosti Světového dne duševního vlastnictví se 24. dubna konalo setkání předsedů ústředních správních úřadů. Hostil jej Úřad průmyslového vlastnictví. Předsedové, včetně předsedkyně ČSÚ Ivy Ritschelové, debatovali například o zákonu o státní službě a jeho novele či o řízení kvality ve služebních úřadech.

- Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze se 26. dubna uskutečnilo diskusní fórum s názvem Doba na rozhraní. Vystoupili na něm, mimo jiných, Miroslav Bárta, ředitel Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, a Roman Fiala, místopředseda Nejvyššího soudu. Akce se zúčastnila i předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová.

- Přednáška Ivy Ritschelové na téma Agenda 2030: Pohled statistiky zazněla 26. dubna na XIII. ročníku mezinárodní konference Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje. Symposium se konalo jako doprovodný program Stavebních veletrhů Brno. Bylo zaměřeno na aktuální otázky udržitelného rozvoje. Za ČSÚ se ho zúčastnili i Jiří Hrbek a Miloslava Veselá z odboru statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí ČSÚ.

- Dne 11. května se konalo společné jednání Českého statistického úřadu a Nejvyššího kontrolního úřadu. Předsedové Iva Ritschelová a Miloslav Kala zrekapitulovali spolupráci v minulém roce a probrali také možnosti spolupráce pro další období.

Statistika&My má dvě ocenění

Statistika&My získala další dvě nová ocenění. V letošním roce obdržela první místo v rámci čtvrtého ročníku Fénix content marketing v kategorii B2E noviny a časopisy a noviny státní správy a veřejného sektoru a v 15. ročníku soutěže Zlatý středník získala cenu Grand Prix za obsah.

„Těší mě, že Statistika&My má dlouhodobý úspěch nejenom u široké čtenářské obce, ale i u odborníků, kteří hodnotí vysokou kvalitu vydávané tiskoviny. Ocenění, která jsme získali, potvrzují, že náš časopis má nadstandardní úroveň, což koneckonců vyplývá i z toho, jak často je citován například v médiích,“ uvádí předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová.

Statistika&My navázala na své úspěchy z předchozích ročníků soutěží. Ve Fénix content marketing obsadila v letech 2014 a 2016 první pozici v kategorii Časopisy státní správy, veřejného

Jana Kučerová, vedoucí oddělení CID ČSÚ, přebírá cenu Grand Prix v soutěži Zlatý středník.

a neziskového sektoru. V roce 2015 jí patřila druhá příčka. Kromě toho se časopis ČSÚ pravidelně umísťuje na stupních vítězů v soutěži Zlatý středník. Výkonný výbor PR klubu letos udělil časopisu Statistika&My Cenu Grand Prix za jeho obsah.

Časopis Statistika&My vychází nejen v tištěné, ale i v elektronické podobě na www.statistikaamy.cz.

Šetření ČSÚ o sadech

Od 20. dubna do 26. května probíhá šetření ČSÚ o ovocných sadech. Dotkne se více než tři tisíc pěstitelů. Předmětem šetření je zjistit počet ovocných stromů nebo keřů

a výměru ovocných sadů podle jednotlivých druhů.

U sadů hlavních druhů ovocných stromů, jako jsou jabloně, hrušně, meruňky a broskvoně, se zjišťuje také odrůdová skladba, skupiny podle ranosti, hustota výsadby a věková struktura. Pravidelné strukturální šetření se provádí jednou za pět let. Týká se pěstitelů, kteří obhospodařují alespoň 0,2 hektaru

ovocných sadů s produkcí ovoce určenou zcela nebo převážně pro trh. Šetření probíhá na celém území České republiky. Přímou ČSÚ oslovuje jen některé zemědělce. Údaje

o ostatních 1 020 subjektech, které obhospodařují produkční ovocné sady, budou převzaty z registru sadů vedeného Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským. Ostatní zemědělci vyplní standardní statistický výkaz.

Pěstitelé vlastníci datovou schránku jsou oslovováni jejím prostřednictvím, zbývající obdrží výkaz poštou nebo je navštíví zatazatelé ČSÚ.

Cenu předsedkyně ČSÚ letos převzali Zdeněk Pavlík a Jiří Pelej

Pátý ročník Ceny předsedkyně Českého statistického úřadu Ivy Ritschelové má nové laureáty. Letos se Iva Ritschelová rozhodla ocenit dva významné statistiky: „Ocenění jsem udělila Zdeňku Pavlíkovi, který celý svůj profesní život rozvíjel dokonalost statistiky jako vědní disciplíny, a Jiřímu Peleji, který zasvětil svou více než 60 let trvající kariéru praktické makroekonomické statistice. Úspěchy obou laureátů jsou četné. Oběma patří velký dík za to, co vykonali ve prospěch statistiky, a za to, že nás vždy inspirovali svou kvalitní a vysoce odbornou prací.“ Držiteli Ceny předsedkyně ČSÚ z let předchozích jsou Lubomír Cyhelský, Jan Seger, Edvard Outrata a Jiřina Růžková. Smyslem ocenění je vyzdvihnout vynikající zásluhy jednotlivců o rozvoj statistiky.

Zprava: Zdeněk Pavlík, Jiří Pelej a Jan Fischer.

Iva Ritschelová, Edvard Outrata, Marie Bohatá.

Roman Bechtold, Zdeněk Pavlík, Iva Ritschelová, Jiří Pelej a Marek Rojiček.

Zasedání ESSC v Lucemburku

Ve dnech 17. a 18. května se v Lucemburku konalo zasedání Výboru pro Evropský statistický systém (ESSC). Zúčastnila se ho i předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová. Jediným komitologickým bodem byl návrh nařízení o energetické statistice, které je pravidelně doplňováno a upřesňováno tak, aby odpovídalo

novým požadavkům a mezinárodní metodice a praxi. Mezi další významné body patřil Roční pracovní program pro rok 2018 včetně priorit Evropského statistického systému, dále pak návrh nařízení k harmonizaci výpočtu hrubého národního důchodu či návrh evropské sady indikátorů udržitelného rozvoje.

- Ke konci dubna se na KS ČSÚ v Liberci konalo další pracovní setkání skupiny EUREX Statistika Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Členové skupiny projednali harmonogram prací pro každoroční výstupy. Jednali také o přípravě publikace, která bude vydána u příležitosti 25. výročí založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

- V sobotu 20. května se konaly nové volby do zastupitelstev deseti obcí. Volební místnosti se otevřely v obcích Čachrov, Vinaře, Horní Blatná, Svárov, Košátky, Josefov, Dobrovíz, Kly, Podolí a Kozlov. Výsledky byly k dispozici v neděli 21. května v brzkých ranních hodinách. ČSÚ je zveřejnil na serveru www.volby.cz.

- Ke konci loňského roku pracovalo v Českém statistickém úřadu 1 321 zaměstnanců. O čtvrtinu méně než před deseti lety. Jejich průměrný věk byl 47,5 roku.

- Vernisáž výstavy fotografií zaměstnance Českého statistického úřadu Karla Novotného, vítěze loňského ročníku fotosoutěže My&Statistika, proběhla 16. května ve výstavních prostorech v sídle ČSÚ na pražské Skalce.

Fotografické snímky i s komentáři autora si můžete prohlédnout do konce srpna 2017.

I letos se v Kraji Vysočina chová nejvíce skotu

Podle soupisu hospodářských zvířat provedeného k 1. dubnu 2017 byly stavy skotu v rámci celé České republiky navýšeny meziročně o 0,4 %. Počty zvířat v chovech vzrostly ve většině krajů.

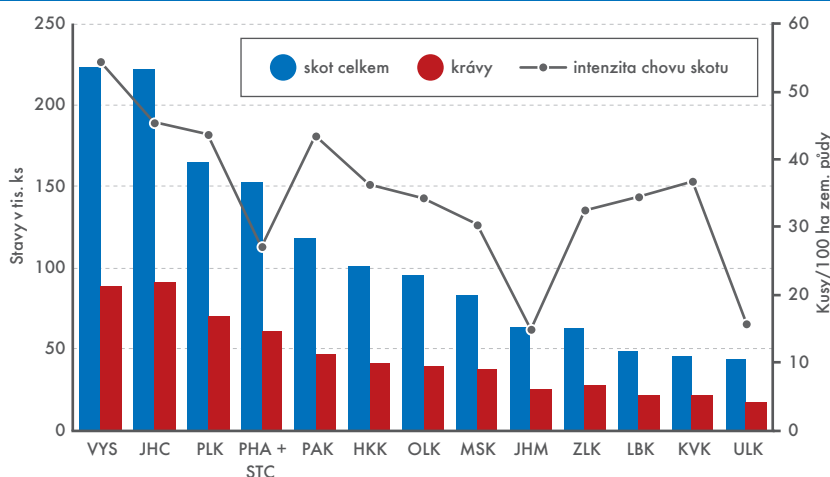
Jiří Teplý, vedoucí oddělení informačních služeb KS ČSÚ v Jihlavě

Při srovnání jednotlivých krajů je nejvíce skotu chováno na Vysočině – 222,5 tis. kusů, což představuje 15,6 % republikového stáda. Tomu odpovídá i nejvyšší počet porážek skotu a nejvyšší produkce mléka. V Kraji Vysočina představuje podíl krav z celkového stáda skotu téměř 40 %. Počet chovaných krav se zde ale od předchozího soupisu snížil, takže v této kategorii předstihuje Vysočinu Jihočeský kraj, kde počty krav narostly. Kromě Vysočiny poklesly stavy krav ještě v krajích Královéhradeckém, Libereckém, Jihomoravském a Středočeském.

Ve většině krajů ubylo prasat

Stavy prasat v České republice poklesly o 7,4 %. Omezení chovů se týká většiny krajů, pouze v Moravskoslezském kraji vzrostly stavy prasat téměř o pětinu.

Chov skotu podle krajů

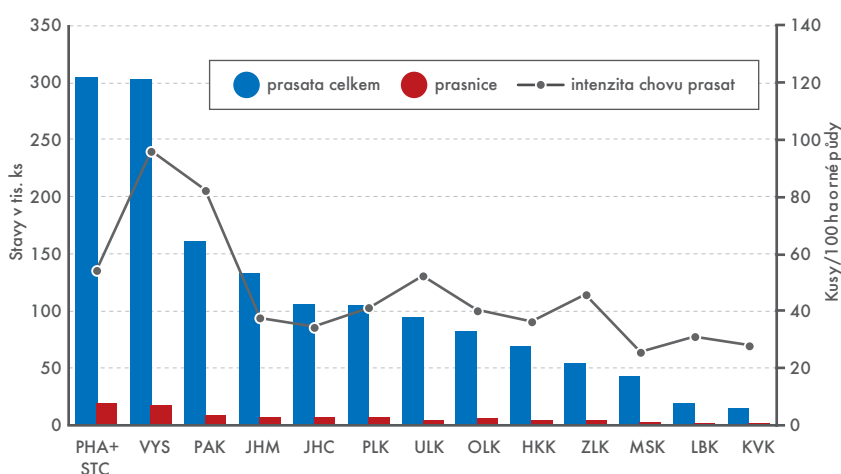

Zdroj: ČSÚ (k 1. 4. 2017)

V Kraji Vysočina se počty prasat od minulého soupisu snížily téměř o 23 tis. kusů. K rozhodnému okamžiku bylo na Vysočině chováno 303 tis. kusů pra-

sat, což je 20,3 % z celkových stavů ČR a druhý nejvyšší počet mezi kraji. První místo zaujímá Středočeský kraj (včetně Prahy). Nejméně prasat bylo chováno v Karlovarském kraji. Zdejší chovy tvoří pouze jednu setinu početních stavů ČR.

Chov prasat podle krajů

Zdroj: ČSÚ (k 1. 4. 2017)

Nejvíce koní je ve Středočeském kraji

Nejvíce koní nalezneme ve Středočeském kraji včetně Prahy (7 631 kusů) a Jihočeském kraji (4 600 kusů). Mírně se snížil počet koní v krajích Ústeckém a Královéhradeckém, ve všech ostatních krajích koní přibýlo. V Kraji Vysočina narostlo stádo koní na téměř 1 600 kusů, přesto se jedná o třetí nejmenší počet chovaných koní v rámci krajů ČR.

Více informací naleznete na <http://bit.ly/2rSFTGd>.

27. BĚH SPECIALIZOVANÉHO STATISTICKÉHO STUDIA PRO ABSOLVENTY VYSOKÝCH ŠKOL OD STUPNĚ BC.

Zaměření na problematiku číselného zobrazování sociálně ekonomických jevů a procesů, jejich analýzu a interpretaci s využitím výpočetní techniky.

Určeno pro ty, kdo se statistickými údaji pracují, využívají je a analyzují nebo je poskytují.

- 384 hodin výuky rozdělených do čtyř semestrů
- ukončení obhajobou závěrečné práce a malou promocí
- získání certifikátu Vysoké školy ekonomické

Přihlášky do 20. června 2017.

Bližší informace a přihláška na

<http://bit.ly/2pEVhEP> nebo Marie Hlaváčková, 274 054 030, marie.hlavackova@czso.cz.

- V roce 2015 studovalo v zemích EU obor informační a komunikační technologie (ICT) 1,4 mil. studentů. Ženy mezi nimi představovaly menšinu, když na pět studentů připadala jen jedna studentka. V Nizozemsku bylo mezi studenty ICT dokonce pouze 6 % žen. Podíl žen mezi studenty ICT byl v roce 2015 v Bulharsku (34 %). Více na <http://bit.ly/2qVafHF>.

- V roce 2015 ve 12 zemích EU představovala chráněná území více než pětinu rozlohy daného státu. Celkem 18 % rozlohy EU mělo statut chráněného území. Největší podíl chráněných území byl ve Slovinsku (38 % jeho rozlohy) a Chorvatsku (37 %), naopak nejmenší podíl území se zvláštním režimem ochrany přírody byl zaznamenán v Dánsku (8 %) a Velké Británii (9 %). Více na <http://bit.ly/2obgCd2>.

- Počet obyvatel Nizozemska se v 1. čtvrtletí letošního roku zvýšil o 19 tis. Za tímto nárůstem nestojí přirozená měna, ale kladné migrační saldo. Počet živě narozených byl totiž o 2 tis. nižší než počet zemřelých. Do Nizozemska se v prvních třech měsících tohoto roku přistěhovalo 54 tis. osob, za stejné období bylo evidováno 33 tis. vystěhovalých. Více na <http://bit.ly/2pAv0dS>.

- Podle počtu noclehů bylo v roce 2015 hlavní turistickou destinací Evropy Španělsko, kde zahraniční návštěvníci strávili více než pětinu (21,5 %) všech nocí mimo svou domovskou zemi. V Itálii strávili nerezidenti 193 mil. nocí, ve Francii 130 mil. a ve Velké Británii 118 mil. nocí. Více na <http://bit.ly/2pfVEDG>.

Evropská unie: Ženy užívají léky častěji než muži

Téměř polovina (49 %) obyvatel EU užívá pravidelně alespoň jeden lék na předpis. Podle posledních dostupných informací z roku 2014 jsou mezi jednotlivými zeměmi poměrně velké rozdíly. V Rumunsku užívá léky necelá čtvrtina (23 %) obyvatel, v České republice, Lucembursku a Finsku je to již nadpoloviční většina (55 %) a v Belgii dokonce 60 %. Bez výjimky ve všech zemích berou častěji léky na předpis ženy než muži. Jedním z možných vysvětlení je skutečnost, že mezi léky na předpis patří i antikoncepce. Dal-

ším důvodem, proč ženy užívají léky častěji než muži, je fakt, že zvyšující věk zvyšuje četnost užívání léků. A mezi lidmi ve vyšším věku je ve všech evropských populacích více žen než mužů. Těch, kteří si během 14 dnů předcházejících šetření koupili nějaký volně prodejný lék, byla mezi obyvateli Evropské unie více než třetina (35 %). Nejméně se volně prodejné léky užívaly v Itálii, Belgii či Rumunsku, kde je ve sledovaném období užívala pouze pětina obyvatel.

Na opačném konci pak stáli Finové, mezi nimiž více než dva ze tří (70 %) užívali volně prodejné léky. I v této skupině léčiv platí, že větší podíl konzumentů je mezi ženami.

Více na <http://bit.ly/2qUOR5k>.

Nizozemsko: Druhý největší dovozce avokád na světě

Nizozemský dovoz avokád dosáhl v roce 2016 nové rekordní úrovně, když hodnota dovozu překročila hranici 433 mil. eur. Za posledních osm let tak hodnota dovozu této plodiny vzrostla více než čtyřnásobně a avokádu patří druhé místo za dovozem hroznového vína. Také import banánů v posledních osmi letech vzrostl tak významně, že z hlediska hodnoty dovozu jim patřila v roce 2016 třetí příčka. Oproti tomu hodnota dovozu jablek

značně poklesla. Nizozemsko se v loňském roce stalo druhým největším dovozcem avokáda na světě, když přes jeho hranice přešlo 185 mil. kilogramů tohoto ovoce. Větší množství se dováží pouze do Spojených států. Pro nizozemský trh je ale určeno pouze jedno z pěti dovezených avokád, zbylá čtyři jsou dále reexportována především do dalších evropských zemí. Největším producentem avokád je Mexiko, které se ale specializuje na domácí trh a pokud vyváží, tak především do USA. Do Nizozemska tak putuje nejvíce plodů hruškovce přelahnoutého z Peru, Chile či Jihoafrické republiky.

Více na <http://bit.ly/2pZeOn5>.

Svět: Denně spotřebujeme až 5 tis. litrů vody

„Věděli jste, že každý člověk denně spotřebuje dva až pět tisíc litrů vody?“ ptá se ve své studii Organizace pro výživu a zemědělství (FAO). Množství spotřebované vody totiž není dáno jen tím, kolik jí vypijeme či kolik jí potřebujeme k hygieně, ale také tím, co jíme. Na to, aby se vypěstoval jeden kilogram čočky, je třeba zhruba 1 250 l vody, ale na jeden kilogram ho-

vězícího masa je zapotřebí již 13 tis. l. Také plýtvání potravinami představuje v konečném důsledku nevhodné zacházení s vodními zdroji, které byly k produkci potravin zapotřebí. Tedy už jen tím, že se naučíme nakupovat pouze potřebné množství potravin, abychom žádné nevyužité nevyhazovali, budeme šetřit vodou.

Více na <http://bit.ly/2pFFPFR>.

Co se dělo v evropských regionech v uplynulých pěti letech

Regionální rozdíly nalezneme ve většině zemí Evropské unie. Silné oblasti metropolí zpravidla dominují v socio-ekonomických i demografických statistikách nad ostatními evropskými regiony. Například v Praze je šestý nejvyšší HDP na obyvatele v EU.

Ondřej Junášek, oddělení informačních služeb, Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj

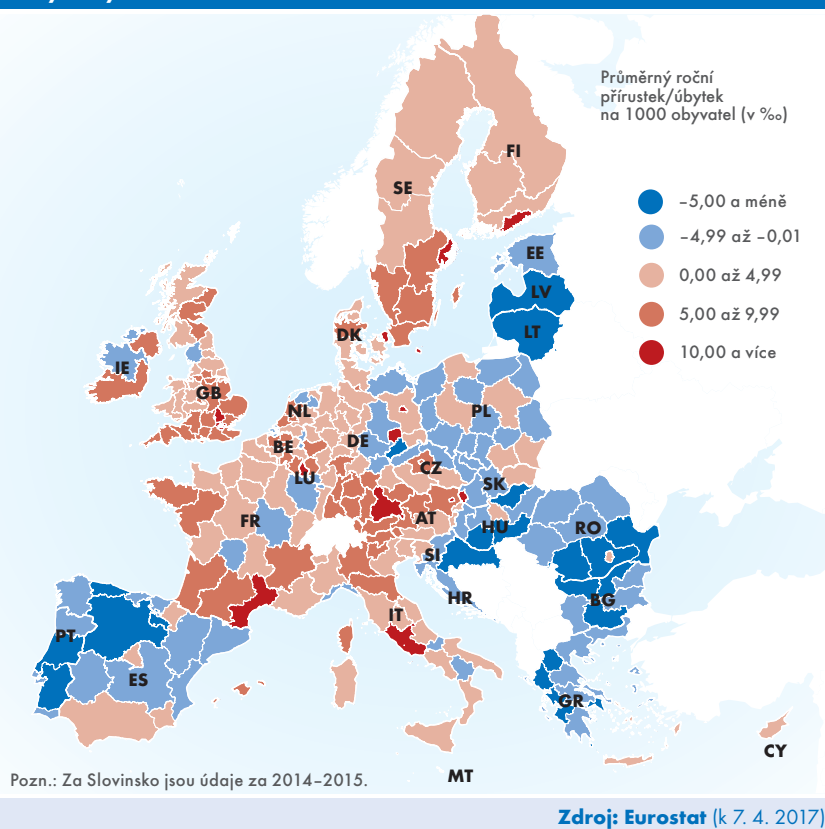
Kromě údajů za členské země Evropské unie publikuje Eurostat také údaje za nižší územní celky jednotlivých států. Dobře srovnatelné jsou oblasti NUTS2 (dále jen „regiony“ či „oblasti“).

Pohyb obyvatel směrem do metropolitních oblastí

Mezi lety 2011–2015 zaznamenaly růst počtu obyvatel dvě třetiny unijních regionů, u českých oblastí se jednalo o polovinu.

Nejvyššího relativního přírůstku v Unii dosahoval v ročním průměru daného období Luxembourg (+23,4 na 1 000 obyvatel) následován dalšími metropolitními oblastmi (Inner London, Stockholm, Wien, Lazio, Berlín). Mezi českými regiony to byly Střední Čechy (+9,5) s 21. pozicí v celé Unii. Obdobně jako u Středních Čech měla u většiny evropských regionů na kladný pohyb

Pohyb obyvatel v letech 2011–2015

KOLIK REGIONŮ SLEDUJE ANALÝZA ČSÚ

Do analýzy ČSÚ, která zpravidla sleduje údaje za rok 2015 či vývoj v letech 2011–2015, bylo zařazeno 269 regionů (bez zámořských departementů a afrických exkláv). Součástí je i srovnání 35 středoevropských regionů čtyř zemí Visegrádské skupiny (16 polských, 8 českých, 7 maďarských a 4 slovenských).

obyvatel vliv migrace, pouze u čtvrtiny z nich převládala přirozená měna.

Nejvyšších úbytků v Unii dosahovaly bulharské regiony (-15,9 v Severozapaden), pobaltské země, řecká metropole a také jižní regiony Maďarska a Portugalska. Region Moravskoslezsko, oblast s nejvyšším ročním relativním úbytkem v ČR (-3,5), se pohyboval na 230. pozici. V rámci Visegrádské skupiny přibývalo v relativním vyjádření více oby-

vatel jen v Bratislavském kraji (+10,8). Na opačném konci, s šestým největším úbytkem obyvatel v Unii, byl maďarský Észak-Magyarország (-10,1).

Regiony Evropské unie stárnou

Stárnutí obyvatel evropských regionů dokazuje porovnání věkového mediánu v delší časové řadě. Kromě tří re-

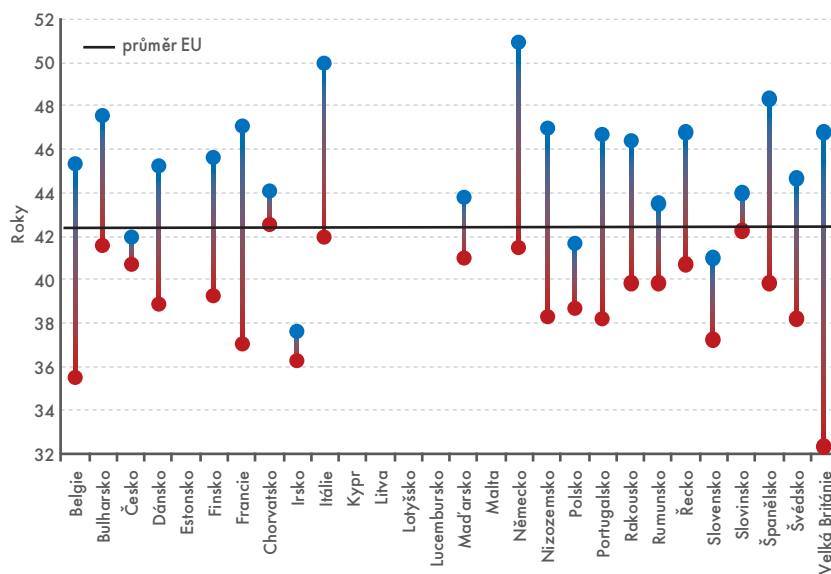
gionů (Bruxelles, anglický West Midlands a stagnující Praha) došlo mezi lety 2001 a 2016 (k počátku daného roku) ve všech regionech ke zvýšení věkového mediánu, nejvíce v průměru o osm let v regionech východního Německa (Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Sachsen-Anhalt) a Rumunska. Oblast bývalého východního Německa patří v současnosti také k „nejstarším“ regionům EU, někde (Chemnitz a Sachsen-Anhalt) už přesáhl daný ukazatel hranici 50 let.

Naopak mezi „mladé“ regiony Unie na evropském kontinentu patřily na začátku roku 2016 oblasti britské a belgické metropole s mediánem pohybujícím se okolo 35 let.

V rámci celé Visegrádské skupiny (V4) to je region Východné Slovensko (37 let), naopak nejstarší regiony má Maďarsko (Dél-Dunántúl, 44 let), kde všechny jeho oblasti převyšovaly hranici 41 let věku.

Převažující starší populaci deklaruje ukazatel porovnávající starší (65 a více let) a mladší generační složku (mladší 15 let), tzv. index stáří. V roce 2016 převažovala početně starší generace nad mladší v 85 % regionech Unie. Ze čty-

Rozptyl věkového mediánu v regionech (NUTS2) podle zemí EU v roce 2016

Zdroj: Eurostat (k 29. 3. 2017)

řiceti oblastí, kde měla naopak navrch mladší generace, se jednalo převážně o regiony s převažujícím přirozeným přírůstkem. Jednalo se zpravidla o oblast anglické metropole, irské regiony, ale také tři ze čtyř slovenských regionů.

Oblast s nejmladším obyvatelstvem představují v ČR Střední Čechy, jejichž

index stáří se poprvé v daném období dostal přes hranici 100.

V Praze je šestý nejvyšší hrubý domácí produkt na obyvatele

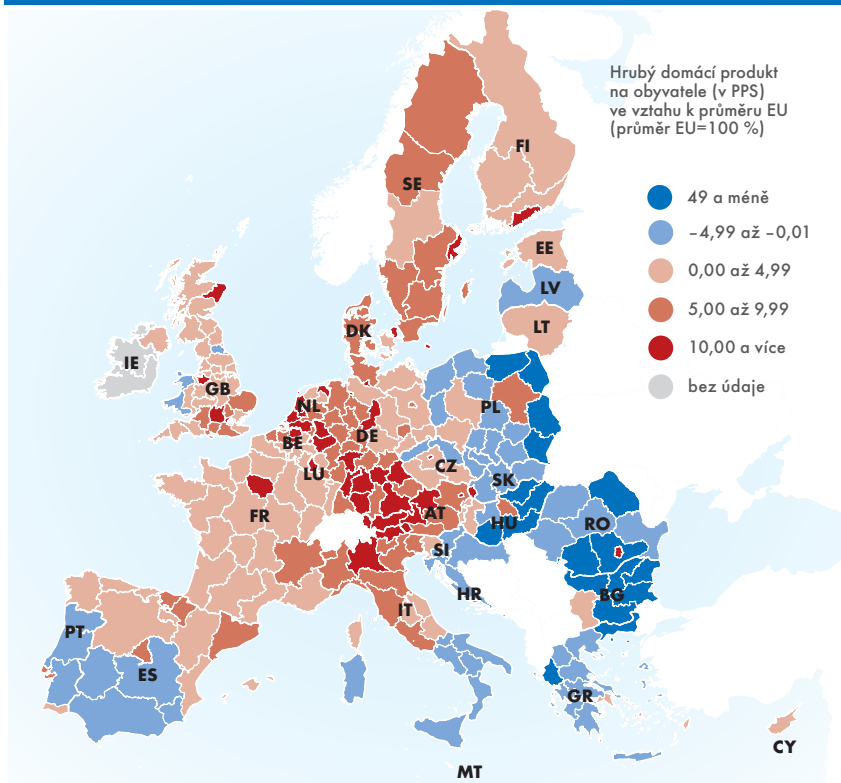
Na výši unijního průměru hrubého domácího produktu na obyvatele v jednotkách parity kupní síly (28 800 eur v PPS) dosahovala v roce 2015 jen stovka regionů.

V České republice to byla pouze Praha, která se 178% průměrem Unie obsadila, v pořadí od nejvyšší, šestou pozici. Ostatní české regiony se pohybovaly mezi 65 až 81 % průměru.

Naopak mezi „mladé“ regiony Unie na evropském kontinentu patřily na začátku roku 2016 oblasti britské a belgické metropole s mediánem pohybujícím se okolo 35 let.

Mezi ekonomicky nejsilnější oblasti Unie patřily především metropolitní regiony vyspělých zemí: s téměř šestinásobkem unijního průměru to byla jedna z centrálních oblastí Londýna (Inner London-West), nad dvojnásobek unij-

Regionální HDP v roce 2015

Zdroj: Eurostat (k 30. 3. 2017)

ního průměru dosáhly ještě druhý Luxembourg, třetí Hamburg a čtvrtý Bruxelles. S 188% unijním průměrem se před Prahu, na pátý post v Unii a na první ve Visegrádské skupině, dostal Bratislavský kraj. Mezi nejslabší oblasti Unie, které nedosáhly ani poloviny průměru, patřilo celkem 18 regionů, a to převážně z Rumunska, Maďarska, Polska a hlavně Bulharska, jehož region Severozapaden svou produkcí jako jediný nepřesáhl třicetiprocentní hranici unijního průměru. Rozdíly v dosažené hodnotě regionálního domácího produktu na obyvatele byly v rámci Visegrádské skupiny poměrně velké, nad unijní průměr dosáhl v každé ze čtyř zemí pouze region hlavní metropole (Praha, Bratislavský kraj, Mazowieckie a Közép-Magyarország).

České regiony se vyznačují nízkou nezaměstnaností

Zaměstnanost obyvatel ve věku 15 a více let se v evropských regionech Unie pohybovala mezi 30 až 71 %, nad unijní průměr (52 %) dosáhly všechny české regiony.

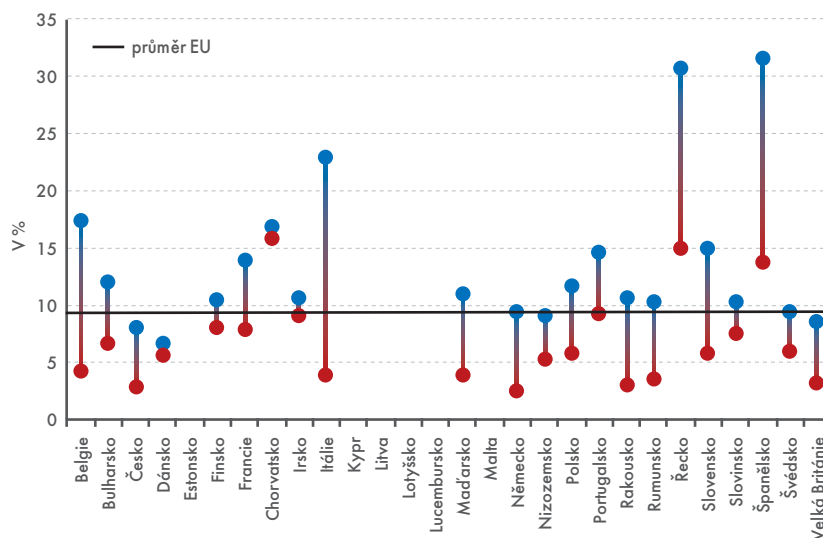
Nejvyšší zaměstnaností disponovaly švédské regiony, ta v oblasti švédské metropole navíc jako jediná překročila sedmdesátiprocentní hranici. Opakem byl jih Evropy, a to především jihoital-

Nejvyšší disparitu regionální nezaměstnanosti mezi členskými státy Evropské unie dlouhodobě vykazuje Itálie s ekonomicky silným severem a ekonomicky velmi slabým jihem země.

ské (Calabria, Sicília, Campania, Puglia) a řecké regiony (Dytiki Makedonia), které v některých případech nedosahovaly ani třetinové zaměstnanosti. Společně s regiony jihu a jihovýchodu Španělska (Andalucía, Murcia) sužovala tuto oblast zároveň vysoká nezaměstnanost. V případě španělského regionu Andalucía a řeckého Dytiki Makedonia převyšovala dokonce třicetiprocentní hranici.

Nejvyšší disparitu regionální nezaměstnanosti mezi členskými státy Unie dlouhodobě vykazuje Itálie s ekonomicky silným severem (Bolzano pod 4 %) a ekonomicky velmi slabým jihem země (Sicília, Calabria přes 20 %).

Rozptyl nezaměstnanosti v regionech (NUTS2) podle zemí EU v roce 2015

Zdroj: Eurostat (k 28. 3. 2017)

Na Východním Slovensku je vysoká nezaměstnanost

V rámci Visegrádské skupiny se mediánová hodnota podílu nezaměstnaných pohybovala okolo sedmi procent, přičemž z českých regionů ji převyšovaly jen dvě oblasti (Severozápad a Moravskoslezsko). Nejhorší situace byla ve Východním Slovensku (15 %), naopak nejnižší nezaměstnanost zaznamenaly české centrální oblasti: region Prahy následovaný Středními Čechami.

Velmi příznivých, tedy nízkých podílů, dosahovaly české regiony ve srovnání dlouhodobé nezaměstnanosti (tj. uchazeči o zaměstnání v evidenci delší než 1 rok). V podílu k nezaměstnaným se oblasti v České republice pohybovaly mezi 28 až 58 %, přičemž unijní průměr (48 %) přesahovaly jen tři regiony. V podílu dlouhodobě nezaměstnaných na ekonomicky aktivní populaci, kde unijní průměr představoval 4,5 %, dosahovaly české regiony maxima (Moravskoslezsko).

Pokles regionální nezaměstnanosti v celé V4

Mezi roky 2011–2015 došlo u šesti z deseti regionů ke snížení nezaměstnanosti. Nejradikálněji se to projevilo v maďarských, pobaltských, irských a britských regionech.

Situace na trhu práce v regionech zemí Visegrádské skupiny byla ve srovnání s rokem 2011 velmi pozitivní. Ve všech oblastech došlo k poklesu podílu nezaměstnaných, především v maďarských (Észak-Magyarország, Közép-Dunántúl) a polských regionech (Zachodniopomorskie). Mimo to došlo k poklesu nezaměstnanosti ještě ve všech oblastech Bulharska, Dánska a Německa. Nárůst regionální nezaměstnanosti naopak zaznamenaly všechny belgické a překvapivě také nizozemské regiony, které před rokem 2011 patřily k těm s nejnižší nezaměstnaností v Unii. ■

**INDIKÁTORY:
BŘEZEN 2017**

PRŮMYSL

+4,4 %

Průmyslová produkce po očištění od vlivu počtu pracovních dnů meziročně vzrostla o 4,4 %, bez očištění byla vyšší o 10,9 %. Po vyloučení sezónních vlivů byla meziměsíčně nižší o 0,4 %.

MALOOBCHOD

+7,0 %

Po očištění od kalendářních vlivů se tržby v maloobchodě meziročně reálně zvýšily o 7,0 %, bez očištění o 7,8 %. Na růstu se nejvíce podílel prodej nepotravinářského zboží.

STAVEBNICTVÍ

+2,0 %

Stavební produkce po očištění od vlivu počtu pracovních dnů reálně meziročně vzrostla o 2,0 %. Bez očištění se zvýšila o 6,2 %.

SLUŽBY

+5,8 %

Tržby za služby očištěné od kalendářních vlivů reálně meziročně vzrostly o 5,8 %, bez očištění o 9,1 %. Růst vykázala všechna odvětví služeb.

CESTOVNÍ RUCH

+7,8 %

V českých hotelích ubytovalo o 7,8 % více hostů než vloni a počet jejich přenocování se zvýšil o 3,9 %.

Rekordní počet příjezdů

V roce 2016 se počet přenocování přiblížil 50 mil. nocí. V relativním vyjádření se počet hostů meziročně zvýšil o 6,9 % a počet přenocování o 5,5 %.

Roman Mikula, oddělení statistiky cestovního ruchu

Návštěvnost ubytovacích zařízení se postupně zvyšuje již několik let. Při porovnání například s rokem 2012 se loňské počty příjezdů zvýšily o více než 3 mil. návštěv, tj. o jednu pětinu. Podíl cizinců na příjezdech je stabilní, pohybuje se mezi 50 a 52 %. Počet návštěv nerezidentů se zvýšil o 7,1 % a tempo růstu příjezdů domácí klientely vzrostlo o 6,8 %.

Rovněž počet přenocování (49,7 mil.) zaznamenal meziroční nárůst (+5,5 %). Meziroční dynamika byla vyšší u rezidentů (+6,8 %), kteří si absolutně připsali i více přenocování (25,4 mil.), zatímco zahraniční hosté pobýli 24,3 mil. nocí (+4,2 %).

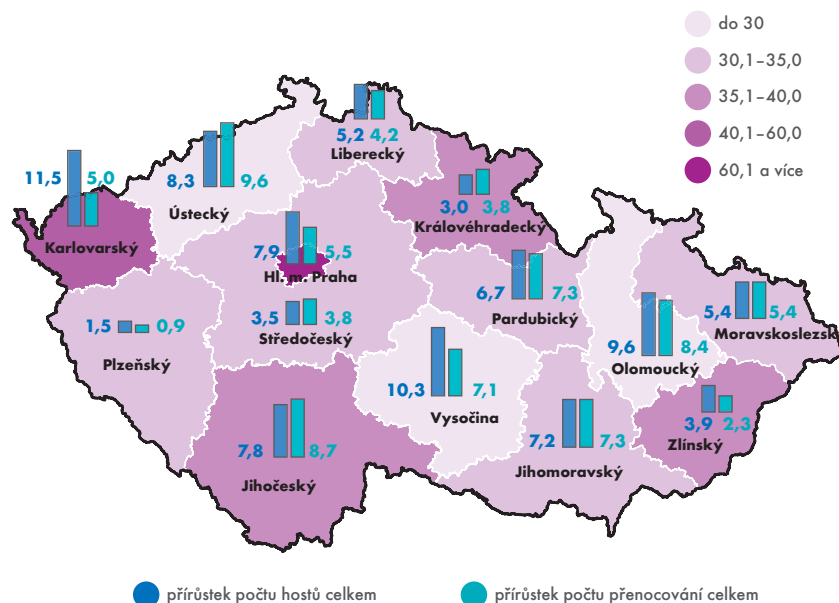
Průměrná doba pobytu jednoho hosta (2,7 noci) zůstala na stejné úrovni jako v roce 2015. Dlouhodobě se však potvrzuje trend postupného zkracování pobytů. V roce 2000 se host ubytoval v průměru na 4,1 noci.

Návštěvnost v krajích roste

V regionálním členění vykázala ubytovací zařízení růst ve všech krajích. Nejvíce se dařilo provozovatelům na Karlovarsku, kde se meziročně počet příjezdů zvýšil o 11,5 %. V tomto kraji přivítali o 14,4 % více domácích návštěv a také se tam zvýšila návštěvnost ze zahraničí o 9,8 %. Naopak nejmenší meziroční nárůst počtu hostů celkem zaznamenal Plzeňský kraj, pouze 1,5 %. Návštěvnost nerezidentů se zvýšila ve všech krajích, domácích hostů ubylo pouze na Plzeňsku a severu Moravy.

Z regionálního pohledu není překvapující dominance Prahy (38,8 % všech ubytovaných hostů). Jedná se o klíčovou destinaci zejména v případě nerezidentů. Téměř dvě třetiny zahraničních hostů (65,6 %) se ubytovaly v pražských zařízeních. Podíl hlavního města na příjezdech rezidentů nebyl tak dominantní

Využití pokojů v hotelech a penzionech v krajích ČR v roce 2016, přírůstek počtu hostů a přírůstek počtu přenocování (v %)

Zdroj: ČSÚ

Počet hostů z top 10 zemí v roce 2016				
	Rok 2016	Index 2016 / 2015	Podíl na nerezidentech (v %)	Průměrný počet přenocování
Počet nerezidentů	9 321 440	107,1	100,0	2,6
z toho				
1. Německo	1 881 095	106,5	20,2	3,0
2. Slovensko	642 145	111,1	6,9	2,0
3. Polsko	541 332	111,7	5,8	2,1
4. Spojené státy americké	515 154	101,2	5,5	2,4
5. Spojené království	473 986	107,1	5,1	2,6
6. Rusko	407 529	93,7	4,4	4,6
7. Itálie	370 511	99,4	4,0	2,7
8. Čína	355 847	123,3	3,8	1,6
9. Jižní Korea	325 612	122,7	3,5	1,6
10. Rakousko	283 521	105,3	3,0	2,0

Zdroj: ČSÚ

a činil 11,2 %. Domácí hosté více preferovali jižní Moravu (12,1% podíl na příjezdech), poté následovala Praha a na třetím místě se umístily jižní Čechy s podílem 10,8 %.

Od března 2014 klesá počet hostů z Ruska

V České republice se loni ubytovalo na 9,3 mil. zahraničních hostů, což představovalo 7,1% nárůst. Klíčovou zdrojovou zemí incomingu je pro příjezdový cestovní ruch Německo (1,9 mil. hostů, což bylo o 6,5 % více než v roce 2015). Druhou nejpočetnější skupinu v ubytovacích zařízeních tvořili hosté ze Slovenska (642 tis., +7,3 %). Na třetím místě se umístili turisté z Polska (541 tis., +12,9 %). Dalšími zdrojovými zeměmi pro příjezdy nerezidentů byly Spojené státy americké, Spojené království, Rusko či Itálie. V loňském roce rovněž pokračoval zvýšený zájem turistů z Asie. Z deseti nejvýznamnějších zdrojových zemí se nejvíce dařilo příjezdům z Číny s meziročním zvýšením o 23,3 %. Také hosté z Korejské republiky navýšili své návštěvy v Česku meziročně o 22,7 %.

Zajímavým vývojem prošla v posledních letech poptávka ruské klientely. Od března 2014 docházelo stále k poklesu návštěvnosti Rusů. V posledním čtvrtletí loňského roku se však počty ubytovaných zvýšily o 23,1 % a počet přenocování vzrostl o 20,0 %. Nicméně za celý rok 2016 je bilance záporná. Hostů z Ruska v porovnání s rokem 2015 ubylo

o 27 tis. (-6,3 %) a počet nocí poklesl o 226 tis. (-10,6 %).

Turisty lákaly české lázně

Tradiční odvětví turistického ruchu, lázeňství, zažívá v poslední době zvýšený zájem ze strany pacientů i ubytovaných hostů. V loňském roce navštívilo lázeňská ubytovací zařízení celkem 780 tis., což bylo o 6,5 % více než v roce 2015. Většinu hostů tvořili rezidenti (439 tis.), jejich počet vzrostl o 5,9 % (zahraničních o 7,3 %). Také počty přenocování v lázních (více než 7 mil. nocí celkem) se meziročně zvýšily (o 5,9 %). Zatímco rezidenti strávili v lázeňských domech o 8,9 % nocí více, nerezidenti navýšili počty přenocování o pouhých 1,1 %. Délka pobytu v lázních je s ohledem na léčebný režim delší než v ostatních ubytovacích zařízeních. Loni to v průměru bylo 9,0 nocí. Na rozdíl od zahraničních hostů domácí využívali služeb lázní déle (10,2 nocí, resp. 7,5 nocí pro nerezidenty).

V Karlovarském kraji, který trvale vykazuje více než polovinu z celkového počtu příjezdů i přenocování v lázeňských zařízeních, vzrostly loni příjezdy hostů o 10,2 % a přenocování o 5,1 %. Poptávka ze strany domácí klientely se zvýšila u příjezdů (+13,3 %) i přenocování (+10,8 %). Úbytek nerezidentů v letech 2013 a 2014 se loni zastavil a výsledky se posunuly do kladných čísel. Lázeňských zahraničních hostů přibýlo o 9,0 % a počet jejich přenocování byl o 2,6 % vyšší. ■

KONJUNKTURÁLNÍ PRŮZKUM V ČR: DUBEN 2017

+0,8 bodu

Souhrnný indikátor důvěry (indikátor ekonomického sentimentu), vyjádřený v bazickém indexu, se v dubnu meziměsíčně zvýšil o 0,8 bodu na hodnotu 97,4. Důvěra podnikatelů se oproti březnu zvýšila o 1 bod na hodnotu 95,1. Mezi spotřebiteli se důvěra mírně snížila o 0,3 bodu na hodnotu 108,4. V meziročním srovnání je souhrnný indikátor důvěry vyšší.

PRŮMYSL

-0,3 bodu

Důvěra podnikatelů v průmyslu se meziměsíčně mírně snížila o 0,3 bodu na hodnotu 93,7. Oproti dubnu 2016 je také nižší.

STAVEBNICTVÍ

+1,0 bodu

Indikátor důvěry ve stavebnictví se meziměsíčně mírně zvýšil o 1,0 bodu na hodnotu 79,1. Meziročně je ovšem důvěra v odvětví stavebnictví na nižší úrovni.

OBCHOD

-4,5 bodu

Indikátor důvěry v obchodě se v České republice meziměsíčně snížil o 4,5 bodu na hodnotu 100,1. Oproti minulému roku je však důvěra v obchodě vyšší.

SLUŽBY

+3,1 bodu

Ve vybraných odvětvích služeb (včetně bankovního sektoru) se důvěra podnikatelů meziměsíčně zvýšila o 3,1 bodu na hodnotu 97,7. V porovnání s minulým rokem je důvěra podniků ve službách také vyšší.

MAKROINDIKÁTORY

CENY VÝROBCŮ

+3,4 %

Poprvé po 14 měsících byl meziroční růst cen zemědělských výrobců kladný, v březnu 2017 činil 3,4 %. Stály za tím především ceny v živočišné výrobě, které v druhé polovině roku 2016 zpomalily svůj propad, jenž trval již od listopadu 2014. Výrazně se zvýšily například ceny jatečných prasat, zdražilo i mléko a vejce. Pokles cen rostlinné výroby zpomaluje, v březnu činil 3,4 %.

VLÁDNÍ INSTITUCE

+27,6 mld. Kč

Přebytek hospodaření sektoru vládních institucí za rok 2016 dosáhl 27,6 mld. Kč. Činil tak 0,58 % hrubého domácího produktu.

SPOTŘEBITELSKÉ CENY

+2,6 %

Index cen spotřebitelů v březnu 2017 meziročně vzrostl o 2,6 %. Navázal tak na růst z předchozích měsíců, jeho výrazné zrychlování se však zastavilo. Pokračovalo zdražování potravin i dopravy.

KURZ: CZK/EUR

26,770 Kč

Kurz české koruny vůči euru vyhlášený Českou národní bankou 26. 4. 2017 činil 26,770 korun za jedno euro. Rozhodnutím bankovní rady z 6. dubna 2017 byl opuštěn kurzový závazek a nastalo tak očekávané posílení měny. Koruna se v průběhu následujících dní pohybovala mezi 26,50 a 27 Kč za euro, hladinu původního závazku ale již nepřekročila.

Deficity se snižují

V roce 2016 činil celkový rozpočtový deficit v Evropské unii 1,7 % hrubého domácího produktu. Od roku 2007 to byl nejnižší schodek.

Karolína Sūkupová, oddělení svodných analýz

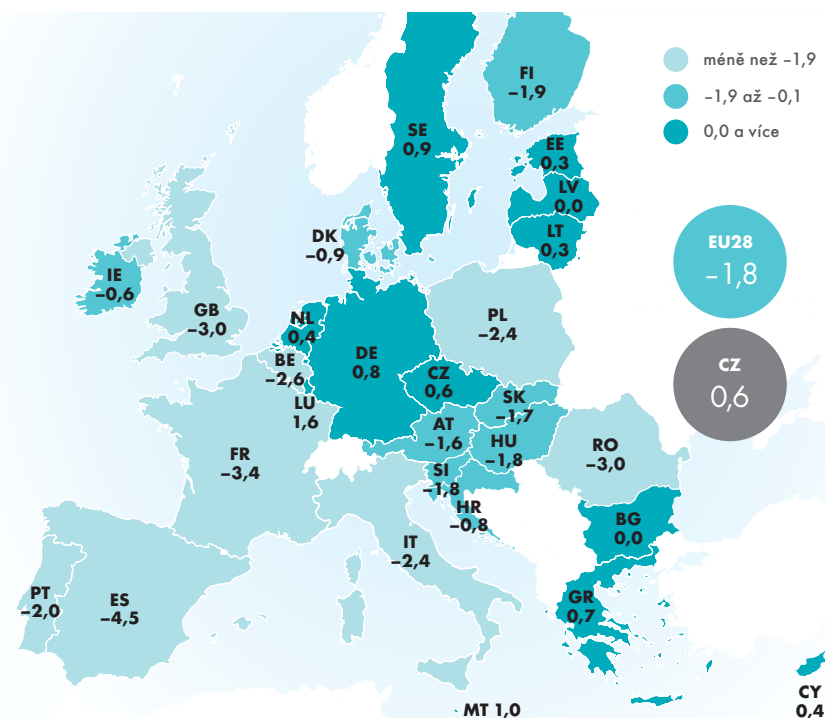
Podíl deficitu státního rozpočtu na HDP je ostře sledovanou statistikou, která leccos vypovídá o stavu země a stabilitě její ekonomiky. V Evropské unii je jeho hodnota jedním z kritérií podmiňujících vstup do měnové unie. Země, které chtějí zavést euro, musejí dosáhnout deficitu státního rozpočtu menšího než 3 % HDP. V roce 2016 tuto podmínku splňovaly všechny státy EU s výjimkou Španělska (-4,5 %), Francie (-3,4 %), Rumunska (-3,0 %) a Velké Británie (-3,0 %).

Situace v roce 2016 je nejlepší od roku 2007, kdy se nad 3% rozpočtový deficit dostaly jen tři evropské státy. Od finanční krize dochází v zemích EU ke snižování deficitů. Napomáhá tomu i pozitivní ekonomický vývoj, díky němuž HDP roste. Zvětšuje se i počet

zemí, které zaznamenaly rozpočtový přebytek. V roce 2016 největších přebytků dosáhlo Lucembursko (1,6 %), Malta (1,0 %) a Švédsko (0,9 %). Česká republika docílila přebytku rozpočtu poprvé od roku 1995 (0,6 %) a zařadila se za Řecko (0,7 %) a Německo (0,8 %).

Země evropského jihu, které se často objevovaly ve zprávách o finanční krizi, se stále pohybují v dolní části žebříčku, ale i pro ně byl minulý rok poměrně úspěšným. Portugalsku se podařilo snížit deficit z -4,4 % HDP v roce 2015 na -2,0 % v roce 2016. Totéž se povedlo Itálii, která měla v roce 2016 deficit ve výši -2,4 % HDP. Výjimkou je výše zmíněné Řecko, které snižuje rozpočtový schodek výměnou za finanční pomoc MMF a EU, a proto v roce 2016 dosáhlo přebytku.

Rozpočtový deficit/přebytek v zemích EU v roce 2016 jako procento HDP

Zdroj: Eurostat

18

**Největší příjmy
z cestovního
ruchu mají
Spojené státy**

Ve výdajích na cestování dominuje už od roku 2012 Čína.

21

**V roce 2016 jsme
více cestovali po
naší vlasti**

Často jsme navštěvovali příbuzné, kde jsme i přespávali.

22

**Popularita Česka
u zahraničních
návštěvníků roste**

Téměř polovina turistů navštívila Českou republiku poprvé.

23

**Big data
v cestovním ruchu**

Příkladem jejich využití je analýza návštěvnosti Plzně – evropského hlavního města kultury.

CESTOVNÍ RUCH

Největší příjmy z cestovního ruchu mají Spojené státy

Díky potřebě lidí poznávat nové země činily denní výnosy z cestovního ruchu na Zemi v roce 2015 čtyři miliardy dolarů. Nejvíce příjmů dlouhodobě získávají Spojené státy americké. Ve výdajích na cestování zase dominuje od roku 2012 Čína.

Zdeněk Lejsek, oddělení statistiky cestovního ruchu

Podle statistik Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) tvořil cestovní ruch v roce 2015 ve svém širším pojetí celosvětově deset procent hrubého domácího produktu a zaměstnával každého jedenáctého obyvatele planety. Zároveň generoval výnosy ve výši půldruhého bilionu dolarů. V České republice v tomto roce tvořil 2,8 % hrubého domácího produktu a zaměstnával 228 tis. osob. Celkový objem výdajů za cestovní ruch na našem území dosáhl 250 mld. Kč.

Mezinárodní příjezdy turistů vzrostly v roce 2016 meziročně o 3,9 % na

1 235 mil. UNWTO předpovídá, že do roku 2030 se zvýší až na 1,8 mld.

Nejvíce příjmů z mezinárodního cestovního ruchu dlouhodobě získávají Spojené státy americké. V roce 2015 to bylo téměř 205 mld. dolarů (meziročně o 7 % více). Zároveň jsou USA po Francii druhou nejnavštěvovanější zemí světa (77,5 mil. příjezdů za rok 2015). Výrazně pozitivní saldo cestovního ruchu mají také Španělsko a Francie, které z hlediska příjmů obsadily třetí a čtvrté místo.

Ve výdajích na cestovní ruch (CR) od roku 2012 dominuje světovým žeb-

říčkům Čína, která je zároveň druhá v příjmech. Její náskok se rok od roku výrazně zvyšuje. Porazila oba dřívější dlouhodobé lídry výdajových tabulek – Německo a USA. Není bez zajímavosti, že výdaje čínských turistů rostly v posledních patnácti letech nejrychleji ze všech. Od roku 2000 se téměř dvacetkrát zvýšily na 250 mld. dolarů v roce 2015 a lze očekávat, že ještě porostou.

V roce 2015 činil v České republice podíl cestovního ruchu na tvorbě hrubé přidané hodnoty 2,7 %. K hrubému domácímu produktu české ekonomiky přispěl podílem 2,8 %. Meziročně se rela-

Ekonomický význam cestovního ruchu v České republice v roce 2015

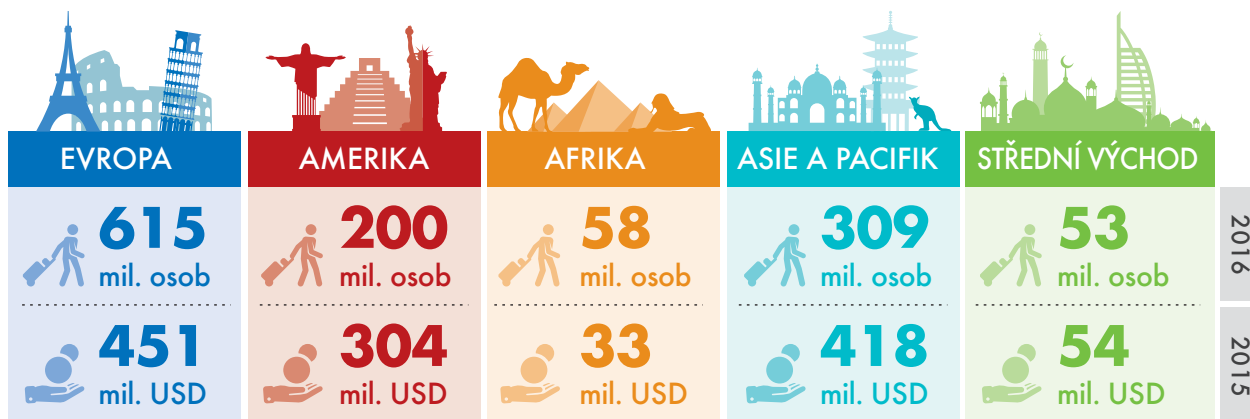

^{*)} Pozn.: Přepočteno na plný úvazek, zahrnuje druhá a další zaměstnání.

Zdroj: ČSÚ

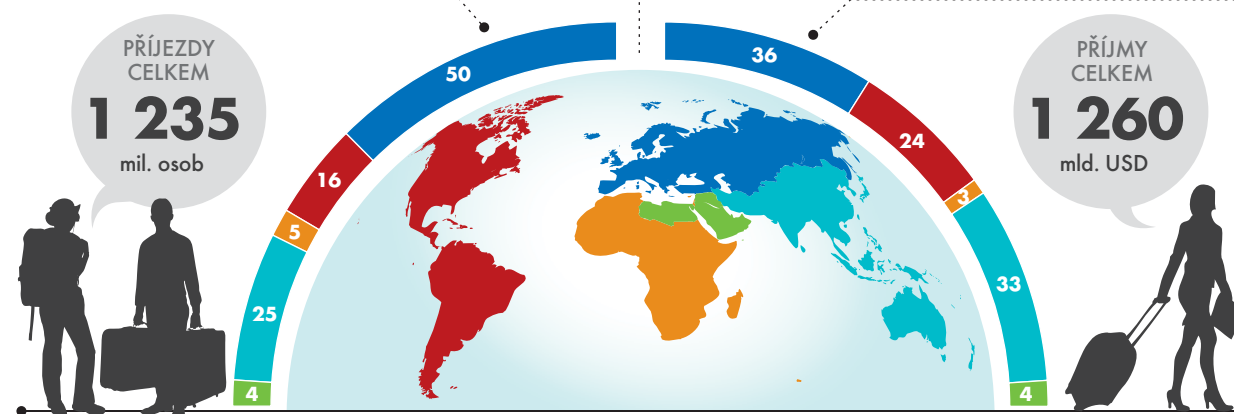

Klíčové ukazatele mezinárodního cestovního ruchu (příjezdy, příjmy, výdaje)

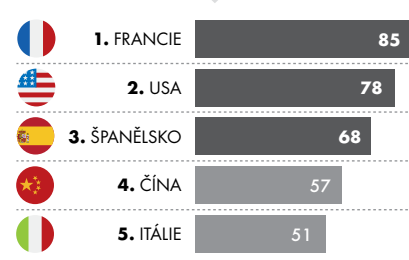

PODÍL NA PŘÍJEZDECH (2016, v %)

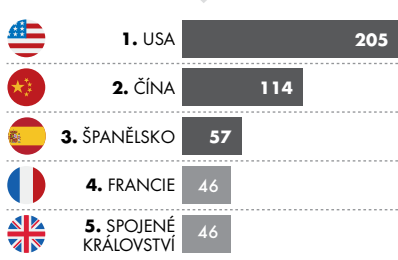
PODÍL NA PŘÍJMECH (2015, v %)

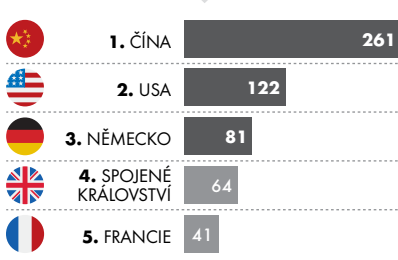
TOP 5 PŘÍJEZDY 2015 (mil. os.)

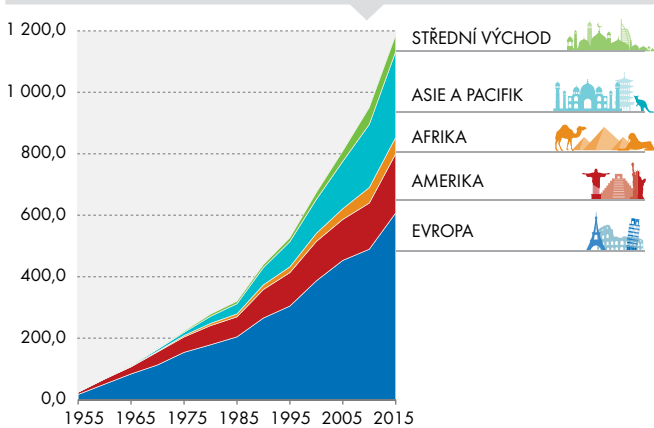
TOP 5 PŘÍJMY 2015 (mld. USD)

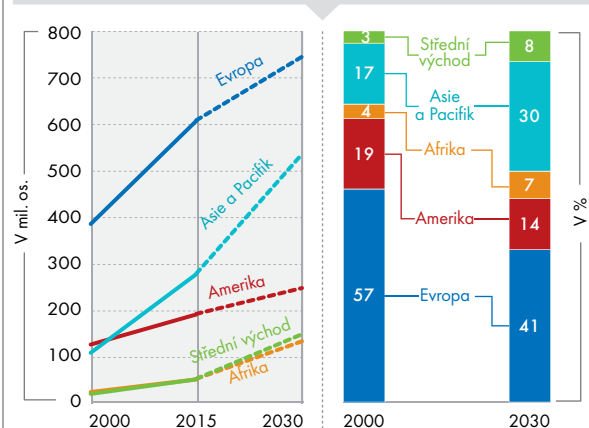
TOP 5 VÝDAJE 2016 (mld. USD)

MEZINÁRODNÍ PŘÍJEZDY V LETECH 1955-2015 (mil. os.)

PROGNÓZA PŘÍJEZDŮ DO ROKU 2030

Zdroj: UNWTO (Světová organizace cestovního ruchu)

tivní význam odvětví sice neposunul výše, rozhodně to však neznamenalo propad jeho hospodářských agregátů. Hodnota hrubého domácího produktu v cestovním ruchu stoupla předloni o 6,6 % na téměř 110 mld. Kč. Hrubý domácí produkt cestovního ruchu se zvýšil oproti roku 2014 dokonce o 7,2 %. Mírně přitom rostl význam oborů charakteristických pro cestovní ruch na úkor odvětví souvisejících s cestovním ruchem. Tvorba hrubého fixního kapitálu v cestovním ruchu přesáhla 35 mld. Kč.

V roce 2015 zaměstnával cestovní ruch 227,7 tis. osob, což bylo mezi-

ročně o 1,2 % více. Zaměstnanci tvořili 82 % a sebezaměstnané osoby podnikající v oboru 18 %. Podíl cestovního ruchu na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství činil 4,4 % a pracoval v něm každý třiatřicátý Čech, což je podobné jako ve Švýcarsku nebo Nizozemsku.

Nejvíce lidí (72 %) našlo uplatnění v oborech charakteristických pro cestovní ruch. Ve stravovacích a pohostinských zařízeních své služby turistům poskytovalo 67,2 tis. osob, v ubytovacích službách 39,1 tis. či v cestovních kancelářích a agenturách 12,9 tis. osob.

Dalších téměř 60 tis. jich bylo zaměstnáno v odvětvích souvisejících s cestovním ruchem. Patří mezi ně například výroba map, suvenýrů nebo upomínkových předmětů, obchodní činnosti, spoje a telekomunikace nebo činnosti v oblasti nemovitostí.

Spotřeba českých a zahraničních návštěvníků

Souhrnným ukazatelem poptávky všech návštěvníků České republiky (bez ohledu na to, zda jde o českého rezidenta či návštěvníka ze zahraničí) je spotřeba cestovního ruchu. Jedná se o celkový objem výdajů za cestovní ruch v celém národním hospodářství. V roce 2015 dosáhla tato spotřeba hodnoty 250 mld. Kč, což bylo v meziročním srovnání o 5,3 % více.

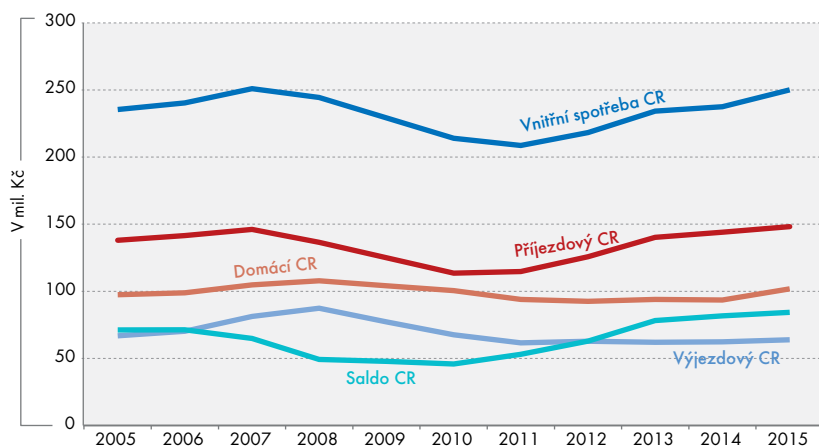
Příjezdový cestovní ruch tvořil 59 % z této částky a generoval příjmy ve výši 148 mld. Kč. Oproti roku 2014 se spotřeba zahraničních návštěvníků zvýšila o 2,9 %, přičemž nejdynamičtější kategorií tvořil tranzit s meziročním růstem 4,8 %. Průměrné výdaje na osobu a den meziročně klesly, nicméně celkový růst spotřeby byl způsoben výrazným zvýšením fyzického počtu nerezidentů, kteří přicestovali do ČR.

Výše spotřeby v domácím cestovním ruchu činila 102 mld. Kč. Bylo to o 8,9 % meziročně více a zároveň se jednalo o nejvyšší hodnotu zaznamenanou od roku 2010. Nejrychleji se zvýšily útraty u jednodenních výletů (+11,9 %) následované turistickými cestami s přenocováním (+8,7 %) a služebními cestami (+1,8 %).

Zvýšenou cestovní aktivitu našich rezidentů dokresluje spotřeba výjezdového cestovního ruchu, která se v roce 2015 meziročně zvýšila o 2,4 % především díky služebním cestám (+7,8 %). Právě v jejich případě byl však klesající trend dlouhodobý a zastavil se až po několika letech.

Výdaje turistů se zvýšily o 1,8 %, naopak jednodenní návštěvníci v zahraničí utratili o 7,2 % méně. Celková hodnota spotřeby výjezdového cestovního ruchu činila celkem 64 mld. Kč, nezahrnuje výrobky a služby zakoupené před cestou nebo po cestě v České republice (ty patří do spotřeby v domácím cestovním ruchu).

Spotřeba a saldo cestovního ruchu v České republice v letech 2005–2015

SPOTŘEBA PODLE DRUHU CESTOVNÍHO RUCHU V ROCE 2015

PŘÍJEZDOVÝ CR	DOMÁCÍ CR	VNITŘNÍ SPOTŘEBA CR	VÝJEZDOVÝ CR	SALDO CR
148 mil. Kč	102 mil. Kč	250 mil. Kč	64 mil. Kč	84 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

CESTOVNÍ RUCH NELZE POVAŽOVAT ZA ČISTĚ EKONOMICKÉ ODVĚTVÍ

Jedná se spíše o souhrnný multiplikační faktor spojující taková odvětví, která zabezpečují poptávku vyvolanou návštěvníky, případně ji indukují. Cestovní ruch tedy zahrnuje sektor ubytování, stravování, dopravu, činnost cestovních kancelář a agentur, kulturní, sportovní

či rekreační služby atd. Svým rozsahem a progresivním růstem generuje vysoký objem produkce a pracovních příležitostí. Ve většině zemí světa se proto řadí mezi pět odvětví s největším podílem na vývozu zboží a služeb. Pro dvě pětiny států pak představuje největší zdroj devizových příjmů. Z hlediska obrátu mezinárodního obchodu se cestovní ruch nachází na třetím místě po obchodu s ropou a obchodu s chemikáliemi.

V roce 2016 jsme více cestovali po naší vlasti

Oproti předcházejícím letům Češi vloni cestovali častěji, a to hlavně po naší republice. Jejich cílem byly mnohdy návštěvy příbuzných nebo známých, kde i přespávali.

Marie Kletečková, oddělení statistiky cestovního ruchu

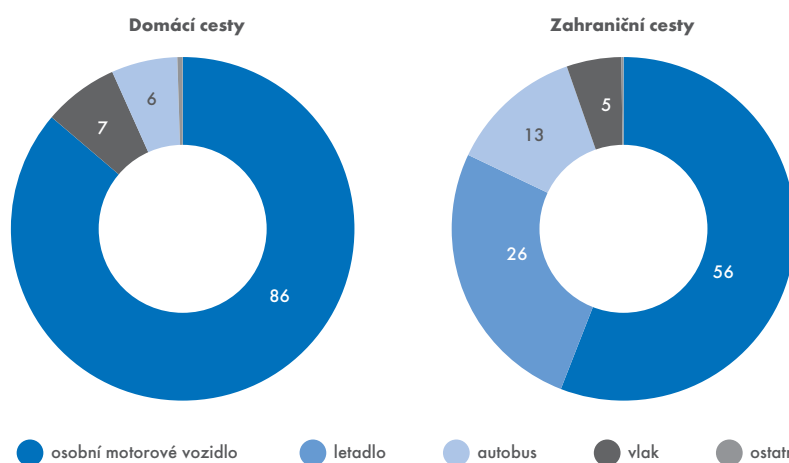
O byvatelé ve věku 15 let a starší podnikli v roce 2016 více než 33 mil. cest s alespoň jedním přenocováním, z toho 27,0 mil. bylo domácích (82 %) a 6,0 mil. do zahraničí (18 %). Ve srovnání s rokem 2015 se počet domácích cest zvýšil o 13 % a zahraničních o tři procenta.

Přibylo delších pobytů

Počet tuzemských pobytů delších než čtyři dny vzrostl o 18 %, počet kratších cest (jedno až tři přenocování) se zvýšil o devět procent. Meziročně se zvýšil i počet zahraničních pobytů, a to u delších cest o dvě procenta, u kratších o tři procenta.

Z celkového počtu domácích cest bylo 31 % delších, 65 % kratších a čtyři procenta tvořily služební cesty. V průměru na jednu cestu připadlo 3,6 přenocování a bylo vynaloženo 1 848 Kč, náklady na jeden den cesty činily 399 Kč. Češi cestovali obvykle proto, aby si odpočinuli

Struktura domácích a zahraničních cest podle způsobu dopravy v roce 2016 (v %)

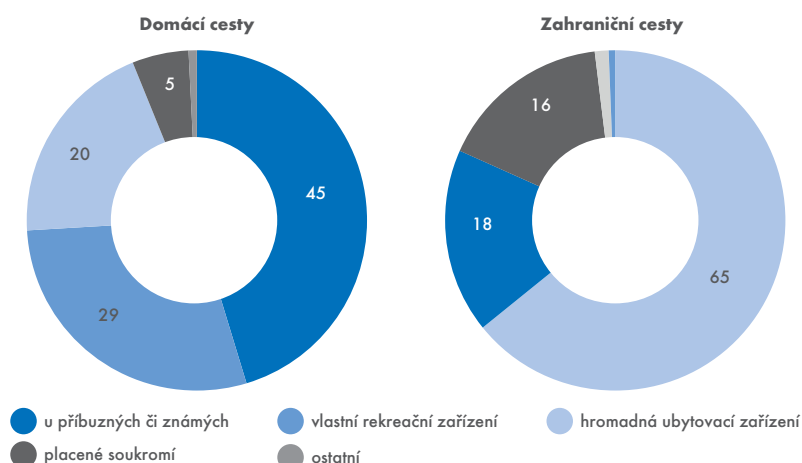
Zdroj: ČSÚ

nebo navštívili příbuzné či známé, u nich byli také nejčastěji ubytováni. Vzhledem k tomu, jakou tradici má v naší zemi chatření a chalupaření, není překvapením vysoký podíl pobytů ve vlastním rekreačním zařízení. Typickým způsobem dopravy při cestování byla jízda osobním

motorovým vozidlem. Nejvíce cest mělo cíl ve Středočeském kraji (16 %).

Z celkového počtu zahraničních cest připadalo na delší pobyty 71 %, na kratší 21 % a na služební cesty 8 %. V průměru na jednu cestu připadlo 6,6 přenocování a bylo vynaloženo 11 445 Kč, náklady na jeden den cesty činily 1 510 Kč.

Struktura domácích a zahraničních cest podle druhu ubytování v roce 2016 (v %)

Zdroj: ČSÚ

Do zahraničí osobním vozidlem

Do ciziny se vloni jezdilo hlavně na dovolenou, přičemž přednost mělo ubytování jak v hromadných ubytovacích zařízeních, tak i v soukromí.

Nejčastějším dopravním prostředkem bylo osobní motorové vozidlo (56 %). Letadlem se dopravovala čtvrtina cestujících.

Stejně jako v předešlých letech směřovalo i v roce 2016 nejvíce zahraničních cest na Slovensko. Druhou nejoblíbenější destinací bylo Chorvatsko. Z hlediska celkového počtu přenocování bylo pořadí obrácené.

Popularita Česka u zahraničních návštěvníků roste

V roce 2016 zavítalo do Česka 31,1 mil. zahraničních návštěvníků. Většina z nich (16,2 mil.) přijela na den. Turisté se na celkovém počtu podíleli 39 % a 8 % připadlo na tranzitující návštěvníky.

Pavel Vančura, vedoucí oddělení statistiky cestovního ruchu

Ve srovnání s rokem 2015 došlo v roce 2016 k nárůstu zahraničních návštěvníků o 11,7 %. Za poslední čtyři roky pak jejich počet vzrostl o 25,7 %.

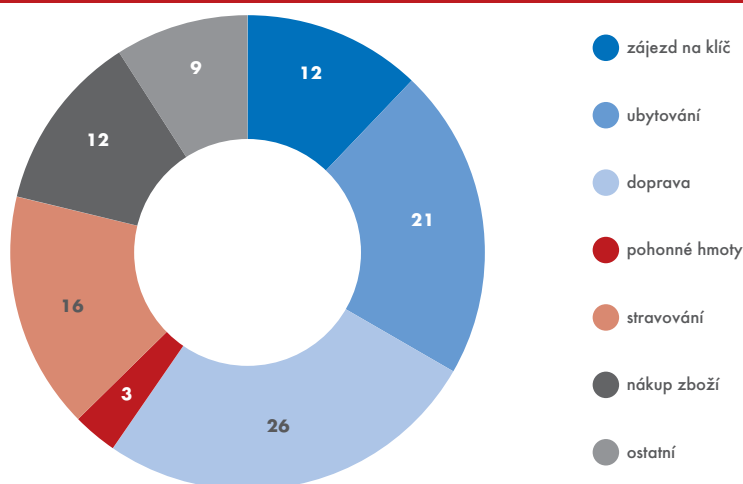
Jednodenní návštěvník v souvislosti se svou cestou do Česka utratil v roce 2016 v průměru 1 507 Kč, z toho většinu (1 387 Kč) během cesty. Největší částku pak vynaložil za nákup zboží (67 %) a následně za pohonné hmoty (18 %). Oproti roku 2015 jeho průměrné výdaje poklesly o necelá 3 %.

Turista (návštěvník s přenocováním) při cestě do ČR v loňském roce zaplatil za služby a zboží průměrně 2 779 Kč a větší polovinu (1 432 Kč) utratil před cestou. Jeho průměrné výdaje pak celkově v porovnání s rokem 2015 vzrostly o 0,4 %.

Nejčastěji do České republiky jezdí Němci

Drtivá většina jednodenních návštěvníků přijíždí ze sousedních států, a to hlavně z Německa. Ti tvořili 60 % všech jednodenních návštěvníků. Z Rakouska a Slovenska do ČR na jeden

Struktura průměrných výdajů zahraničního turisty v ČR v roce 2016 (v %)

Zdroj: ČSÚ

den přijelo v loňském roce 15, resp. 14 % osob, a z Polska 11 %. Tyto podíly se dlouhodobě nemění, a to jak z pohledu meziročního, tak i jednotlivých čtvrtletí.

Hlavními důvody návštěv jednodenních návštěvníků byly: ve čtyřech z pěti případů nákupy, dále pak dovolená (13 %), obchodní cesta (4 %) a návštěva příbuzných a známých (3 %). Vět-

šina osob k nám jezdí opakovaně a přes 60 % návštěvníků dokonce minimálně jednou měsíčně. Nejnavštěvovanějšími kraji jsou především ty příhraniční: Ústecký (19 %), Karlovarský (18 %), Plzeňský (17 %) a Jihomoravský (16 %).

Téměř polovina turistů navštívila Česko poprvé

Struktura turistů podle státu trvalého pobytu je pestřejší a ne tak koncentrovaná jako u jednodenních návštěvníků. Společná je dominance osob z Německa. Mezi turisty tvořili Němci v loňském roce 16 %. S odstupem následovali turisté z Itálie, Velké Británie a Slovenska (shodně po 8 %).

Z 65 % byla hlavním důvodem návštěvy ČR dovolená, dále pak obchodní

Odhad počtu zahraničních návštěvníků v ČR (v tis.)

Typ návštěvníka	2013	2014	2015	2016	2016/2015 (v %)	2016/2013 (v %)
Turisté	9 672	10 019	10 918	12 241	112,1	126,6
Jednodenní návštěvníci	12 749	13 188	14 452	16 241	112,4	127,4
Tranzitující	2 305	2 360	2 448	2 598	106,1	112,7
CELKEM	24 726	25 567	27 818	31 080	111,7	125,7

Zdroj: MMR a CzechTourism

JAK SE POČÍTÁ CELKOVÝ POČET ZAHRANIČNÍCH NÁVŠTĚVNÍKŮ

Z šetření o příjezdovém cestovním ruchu není možné dopočítat celkový počet zahraničních návštěvníků v ČR. Proto se výpočet zakládá na datech ČSÚ o návštěvnosti hromadných uby-

tovacích zařízení a datech z příjezdového cestovního ruchu. Z nich se odhaduje celkový počet zahraničních turistů: jednodenních i tranzitujících. Údaje jsou v Satelitním účtu cestovního ruchu (TSA) zpřesňovány, a to v kontextu poptávky a nabídky. Porovnávají se i s dalšími zdroji, ze kterých satelitní účty vycházejí.

cesta (16 %) a návštěva příbuzných a známých (12 %). Téměř polovina turistů (48 %) navštívila ČR poprvé a tři čtvrtiny cest byly organizovány individuálně bez využití cestovní kanceláře či organizace zaměstnavatele. Největší pozornosti se těší hlavní město Praha, kam v roce 2016 zaměřilo 74 % všech zahraničních turistů. Na druhém a třetím místě se umístily kraje Jihomoravský (9 %) a Karlovarský (6 %).

Zahraniční turista v České republice v roce 2016 strávil v průměru necelých

pět nocí a nejčastěji se ubytoval v hotelu či penzionu (72 %). Neplacené ubytování, kam patří především noclehy u příbuzných a známých, bylo využito v 15 % případů.

Příjezdový cestovní ruch se sledoval od roku 2005

Zadavateli projektu financovaného z evropských fondů byly střídavě Ministerstvo pro místní (MMR) a agentura CzechTourism, realizátorem še-

tření firma Stem Mark. V letech 2005 až 2009 pokrývalo šetření (25 tis. rozhovorů za rok) kolem 25 hraničních přechodů včetně dvou železničních stanic a letiště Ruzyně.

Od roku 2009 do roku 2015 se projekt rozšířil na 63 dotazovacích míst (48 silničních přechodů včetně regionálních, 8 železničních stanic, 2 autobusová nádraží, 5 letišť). Ročně bylo dotazováno na 40 tis. zahraničních návštěvníků.

V letech 2015–2016 se počet dotazovacích míst mírně zredukoval na 52 a vzorek oslovených cizinců klesl až na 17 tis. za rok. Toto šetření poskytuje například informace o průměrných výdajích a jejich struktuře, přičemž se sledují výdaje návštěvníků: před cestou a během cesty, obojí podle základních skupin služeb/produktů. Z nich se odhaduje celkový objem peněz, který plyne do tuzemské ekonomiky z příjezdového cestovního ruchu. ■

BIG DATA V CESTOVNÍM RUCHU

Ondřej Legner

oddělení statistiky cestovního ruchu

JAK TO VIDÍ

Narůstající počet elektronických zařízení vytváří velký objem dat. Jejich charakteristickými rysy jsou objem, rychlost a různorodost. Kromě komerčního využití jsou tato tzv. big data zajímavá i pro oficiální statistiku.

Historie výzkumu mobilních dat s ohledem na jejich využitelnost ve statistice sahá až do roku 2002, kdy na estonské Univerzitě v Tartu vznikají první studie. V roce 2008 začala estonská Centrální banka s metodologickou a technologickou podporou společností Positium LBS využívat tato data pro výpočty související s tvorbou cestovní položky platební bilance. Později se výzkum zaměřil na zjišťování údajů příjezdového a výjezdového cestovního ruchu. V květnu 2014 se v ČSÚ uskutečnil na 12. globálním fóru statistiky cestovního ruchu workshop na téma využití dat mobilních operátorů pro statistiku turismu.

Signální data mobilních operátorů mohou být dobrým zdrojem pozorování toků osob uvnitř i vně jejich obvyklého prostředí. V krátkodobém a střednědobém horizontu mohou poskytovat dodatečné informace statistice cestovního ruchu nebo vyplnit některé mezery, například tradičním šetřením obtížně zjistitelné pohyby nerezidentů, kteří pobývají mimo běžné pronajímané ubytování. Z dlouhodobé perspektivy pak mohou mobilní data snížit administrativní zátěž respondentů.

V roce 2015 Ministerstvo pro místní rozvoj realizovalo pilotní šetření příjezdového cestovního ruchu prostřednictvím GSM dat, které testovalo potenciál zmíněných dat pro účely zajištění údajů o incomingu. Projekt zahrnoval terénní šetření počtu a struktury zahraničních a tuzemských návštěvníků v pěti odlišných lokalitách s vysokou návštěvností a sou-

časně zaměřením těchto lokalit mobilním operátorem. Porovnání obou zdrojů dat ukázalo plnohodnotnou schopnost GSM měření získávat kvantitativní charakteristiky a dodat přesné výsledky. V návaznosti na tento projekt probíhá v současnosti příprava pilotního výzkumu pro potřeby příjezdového cestovního ruchu a satelitního účtu cestovního ruchu. Výzkumný úkol má s pomocí GSM dat zajistit datovou návaznost v uvedených oblastech.

Mezi další zajímavé projekty využívající big data patřila v roce 2015 analýza návštěvnosti města Plzně – evropského hlavního města kultury. Západočeská metropole byla prvním městem v České republice, kde se po dvanáct měsíců v roce sledovalo celé území sídla. Ze signálních dat mobilních operátorů se podařilo velmi přesně zjistit počet jednodenních návštěvníků Plzně.

Evropský rozpočet bude mít vždy přerozdělovací funkci

Evropský účetní dvůr je kolektivní orgán složený z 28 členů. Každý členský stát v něm zastupuje jeden člověk. Rada Evropské unie jmenovala vloni v dubnu pět nových členů na šestileté funkční období, mezi nimi i Jana Gregora.

Radoslav Bulíř, ředitel sekce ekonomické a správní

Jaké konkrétní oblasti se v Evropském účetním dvoře věnujete?

Byl jsem přidělen do jednoho z pěti senátů, který se nazývá Financování a správa Unie. Ten zodpovídá za audit spolehlivosti roční účetní závěrky Evropské unie a také za koordinaci vypracování ročních prohlášení o věrohodnosti. Kromě toho přijímá zvláštní zprávy, které shrnují výsledky auditů výkonnosti v oblastech správy a finančního řízení. Mojí povinností je podávat zprávy za specifické auditní úkoly, například za audit efektivnosti politiky EU v oblasti budov, za pravidelné informování o výkonnosti ve výroční zprávě Evropského účetního dvora a za systém monitorování plnění doporučení.

Navíc jste byl jmenován koordinátorem pro záležitosti související s brexitem. Už víte, jaký dopad bude mít vystoupení Velké Británie z Evropské unie na evropské finance, hlavně na rozpočet a také na dotační mechanismy?

Na hodnocení brexitu je ještě příliš brzo. Potřebovali bychom nejdříve znát podrobnosti jakékoli navrhované dohody se Spojeným královstvím o finančním narovnání a o budoucích vztazích. Doufám, že tvrdost brexitu a s tím související dopady na Evropskou unii a její členské státy půjde lépe odhadnout po nadcházejících parlamentních volbách v Británii. Bez ohledu na brexit lze předpovědět snahu Evropské komise, a to pozměnit priority evropského rozpočtu, zvýšit rozpočtovou flexibilitu a podmínit čerpání evropských dotací novými

podmínkami. Určitě bude dále pokračovat snaha Evropské komise přesměrovat prostředky z tzv. sdíleného řízení prostřednictvím členských států do centrální zodpovědnosti Evropské komise či Evropské investiční banky a rozhodovat tak o výdajích Unie přímo z Lucemburku. Při těchto diskuzích vždy dodávám, že evropský rozpočet bude mít vždy přerozdělovací funkci. Tímto je totiž zajištěna stabilita Evropské unie. Bez evropského přerozdělování by nebyly kompenzovány asymetrické výhody pro vyspělejší země Unie, které vyplývají z existence vnitřního trhu.

Používáte ke své práci i data ze statistických institucí?

V současné době se statistickými institucemi jako takovými nespolupracujeme. Samozřejmě ale používáme jejich statistické údaje, které shromažďuje Eurostat. Ten je také pro nás zdrojem dat. Takže nepřímo používáme i údaje od Českého statistického úřadu. Statistiky využíváme i z jiných zdrojů, například od mezinárodních organizací, jako jsou Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj nebo Světová banka, dále od partnerských zemí, organizací občanské společnosti atd. Údaje, které nás zajímají, do velké míry souvisejí s prověřovaným auditním tématem. Předmětem našeho zájmu může být v zásadě jakýkoli typ statistických údajů. Evropský účetní dvůr totiž pokrývá nesmírně široké spektrum oblastí.

Ve zvláštní zprávě č. 12/2012 Evropský účetní dvůr konstatoval, že se

nedaří plně uplatňovat Kodex evropské statistiky, protože chybějí účinné nástroje na ověřování a vynucování některých jeho ustanovení. Zlepšila se situace přijetím nového nařízení o evropské statistice?

Evropský účetní dvůr doporučil přesunout ve větší míře odpovědnost za dohled nad dodržováním Kodexu evropské statistiky v členských státech z národních statistických úřadů na Komisi – Eurostat. Jeho doporučení se realizovalo, 29. dubna roku 2015 bylo přijato pozměněné nařízení o evropské statistice, které ve svém článku 12 uvádí – cituji: „Pokud odvětvové právní předpisy stanoví možnost uložit pokuty v případech, kdy členské státy zkruslí statistické údaje, může Komise v souladu se Smlouvami a těmito odvětvovými právními předpisy zahájit a vést nezbytná šetření, pokud je to nutné včetně inspekci na místě, s cílem zjistit, zda zkruslení statistických údajů bylo závažné a úmyslné nebo k němu došlo z hrubé nedbalosti.“

O investičních aktivitách státu i firem často rozhoduje cyklus čerpání peněz z Evropské unie. Co si myslíte o systému rozdělování a kontroly využití těchto prostředků? Je podle vás dostatečně transparentní a efektivní?

Existuje poměrně velký prostor pro zlepšení kontrolních systémů. Hlavní výzvou je snaha o zjednodušení implementačního systému jednotlivých programů. V období 2009 až 2013 zkoumal Evropský účetní dvůr mnoho kontrolních systémů v jednotlivých členských

Ing. Jan Gregor

Po ukončení Vysoké školy ekonomické v Praze, kde vystudoval obor mezinárodní obchod s vedlejší specializací na evropskou ekonomickou integraci, začal v roce 1998 pracovat na Ministerstvu financí jako referent odboru finanční politiky. Záhy se stal vedoucím jednoho z oddělení odboru pro evropskou nitraci a v letech 2001 až 2010 ředitelem odboru národního fondu. Dne 23. srpna 2010 jej ministr financí ČR Miroslav Kalousek jmenoval svým náměstkem pro oblast veřejných rozpočtů. Na této pozici působil i za ministra financí Jana Fischera a dále pak i za ministra Andreje Babiše. Vloni na jaře byl Radou EU jmenován členem Evropského účetního dvora.

Doufám, že tvrdost brexitu a s tím související dopady na Evropskou unii a její členské státy půjde lépe odhadnout po nadcházejících parlamentních volbách v Británii.

zemích. Ve valné většině případů dospěl k názoru, že tyto systémy jsou „částečně efektivní“. Evropský účetní dvůr nachází téměř v polovině kontrolovaných projektů chybovost, což je důkazem komplexnosti pravidel uznatelnosti či řídicích a kontrolních systémů.

Jaká je pozice České republiky při čerpání evropských dotací v porovnání s dalšími členskými zeměmi?

V roce 2014 zveřejnil Evropský účetní dvůr dokument Zemědělství a soudržnost: přehled výdajů EU v období 2007–2013. Při jeho vypracování čerpal ze svých zkušeností a z výsledků auditů. Co se týče rychlosti čerpání, Česká republika se stabilně pohybuje v zadní části pelotonu členských zemí. Podle výše uvedeného dokumentu byla šestá od konce. V chybovosti nikterak nevybočuje z evropského průměru.

V letošním lednovém vydání časopisu Statistika&My jsme přinesli informaci o tom, jakou roli hrají globální korporace při výběru daní v jednotlivých zemích Evropské unie. Zabývá se Evropský účetní dvůr i těmito otázkami, které vyplývají z pokračující globalizace?

V posledních letech zveřejnil Evropský účetní dvůr některé zvláštní zprávy, které se týkají systému výběru daní v Evropské unii. Rolí globálních korporací při výběru daní se přímo nezabýváme, neboť daň z příjmu právnických osob nepatří mezi zdroje příjmů Evropské unie. Skutečnost, že výhodné daňové režimy motivují některé podniky ke změně sídla či ke změně umístění aktiv, má dopad na hrubý národní důchod členských států. Příspěvky, které tvoří největší část z vlastních zdrojů Unie, dosahují úrovně 66 až 70 procent. Změny v hrubém národním důchodu proto způsobují rozdíly v příspěvcích členských států. Naše audity, které se týkají příjmů Unie, zahrnují právě kontrolu těchto příspěvků. V případě podstatnějších změn se snažíme zjistit, proč k tomu došlo.

V tomto roce došlo k velmi významné události: Irsko vykázalo za rok 2015 u svého hrubého národního důchodu nárůst o 24 %, v případě hrubého domácího produktu to bylo dokonce 32 %. Bylo to v důsledku realokace aktiv výzkumu a vývoje nadnárodních společností?

Ano. O této otázce se ve statistickém společenství široce debatovalo. Eurostat požádal všechny členské státy, aby odpověděly na jeho dotazník, který se tohoto jevu týkal. Jelikož Evropský účetní dvůr považoval toto téma za důležité, věnoval mu prohlášení o věrohodnosti zdrojů Evropské unie.

Kde, kdy a v jakých jazycích publikuje Evropský účetní dvůr své výstupy?

Stejně jako jiné evropské úřady komunikuje s veřejností prostřednictvím internetu. Dále formou auditních zpráv, publikací, organizovaných akcí a také tiskovými zprávami. Jeho auditní zprávy a stanoviska jsou k dispozici ve všech úředních jazycích Unie na internetové stránce www.eca.europa.eu a také na portálu EU Bookshop (pozn. red: více na <http://bit.ly/2pJ87Dt>). Zprávy o našich produktech a akcích zveřejňujeme na webu a našich sociálních sítích jen v angličtině. ■

Třetina mladých nevyužívá svoji kvalifikaci

V roce 2016 byly do Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) zařazeny i otázky o situaci mladých na trhu práce v jednotlivých zemích EU. Z odpovědí na otázku o uplatnění vzdělání v zaměstnání vyplynulo, že s růstem úrovně formálního vzdělání roste i spokojenost s jeho uplatněním v praxi.

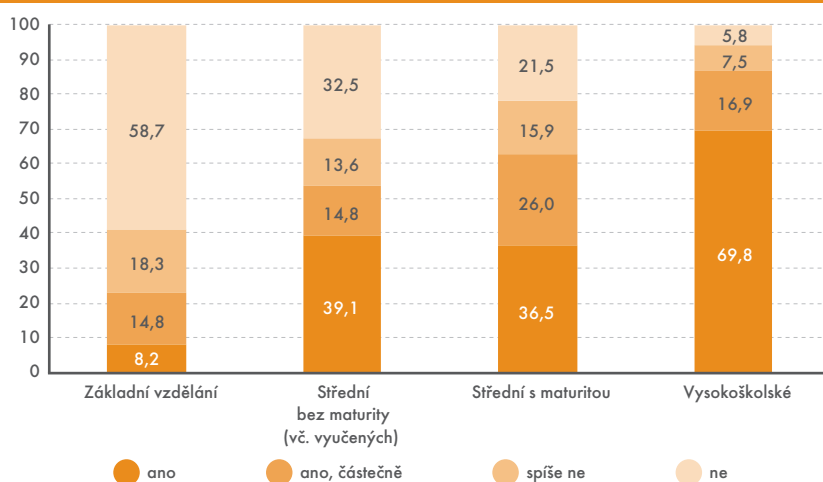
Gabriela Stražilová, Bohuslav Mejstřík, oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Převážná většina pracujících se základním vzděláním se domnívá, že jejich znalosti a dovednosti nejsou využity (odpověď ne a spíše ne). Nespokojena je polovina všech respondentů se středním stupněm vzdělání bez maturity (vyučených). Poněkud lepší situace je mezi středoškoláky s maturitou, kde byl ale jejich podíl také vysoký (blížil se 40 %). S tím kontrastuje vysoký podíl absolventů terciárního studia, kde pouhých 13 % osob je nespokojeno s uplatněním svého vzdělání.

Nízká spokojenost v oboru studia služby

Na úrovni středního vzdělání bez maturity se absolutně nejvyšší počet nespokojených soustřeďuje do dvou tříd absolvovaných oborů, a to do třídy technika, výroba a stavebnictví (92 tis.) a do třídy služby (téměř 60 tis.). Ve třídě služeb se jedná především o restaura-

Uplatnění vzdělání 20–34letých osob v zaměstnání v roce 2016

Zdroj: ČSÚ, VŠPS – AHM2016

térství (kuchařství, obsluha, pohostinské služby a rychlé občerstvení). Vyšší počet těchto osob je i v oboru kadernické a kosmetické služby. Právě ve službách je vysoký i celkový podíl nespokojených (62 %).

Ve skupině maturantů bylo absolutně nejvíce nespokojených v široce vymezeném oboru studia obchod, administrativa a právo, v oboru technika, výroba a stavebnictví a opět ve službách. Téměř polovina absolventů oboru

Názor 20–34letých, že v zaměstnání není zcela nebo spíše není využita jejich kvalifikace (v %)

Široce vymezený obor vzdělání	Dosažený stupeň vzdělání CZ-ISCED 2011		
	střední bez maturity (vč. vyučených)	střední s maturitou	vysokoškolské
Všeobecné vzdělání	-	49,4	-
Umění a humanitní vědy	62,6	50,3	24,0
Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy	-	-	13,4
Obchod, administrativa a právo	48,6	36,6	13
Technika, výroba a stavebnictví	37,8	27,2	6,2
Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	63,5	58,7	-
Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky	-	37,2	7,6
Služby	62,3	47,9	32,2

Zdroj: ČSÚ, VŠPS – AHM2016

služeb uvádí, že ve svém zaměstnání vůbec neuplatní nebo spíše neuplatní své vzdělání. Nespokojenost s uplatněním kvalifikace často uvádějí absolventi oboru umění a humanitní vědy, oboru zemědělství, lesnictví, rybářství a absolventi všeobecného vzdělání (gymnázia, lycea).

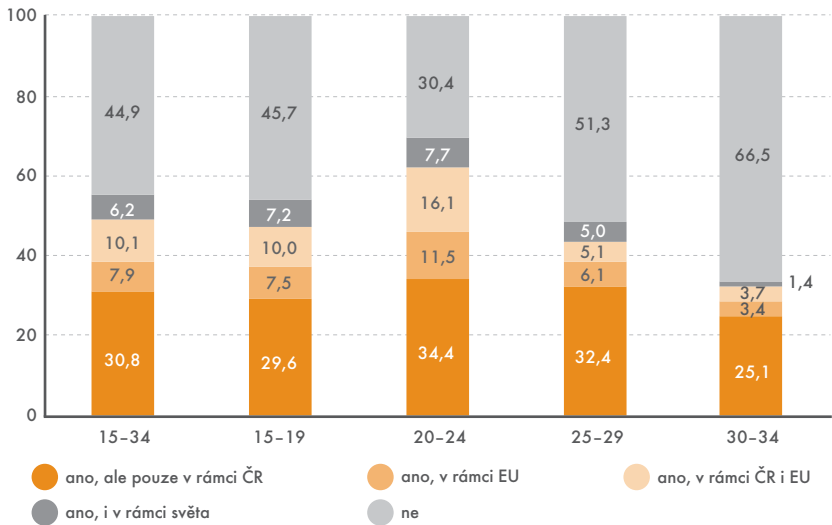
Přes vysokou úroveň spokojenosti s uplatněním znalostí u absolventů terciárního studia se však vyskytují i na této úrovni obory, kde je spokojenost nižší. Jedná se hlavně o služby a zároveň o obor umění a humanitní vědy.

Nespokojeno je téměř 40 % mladých žen

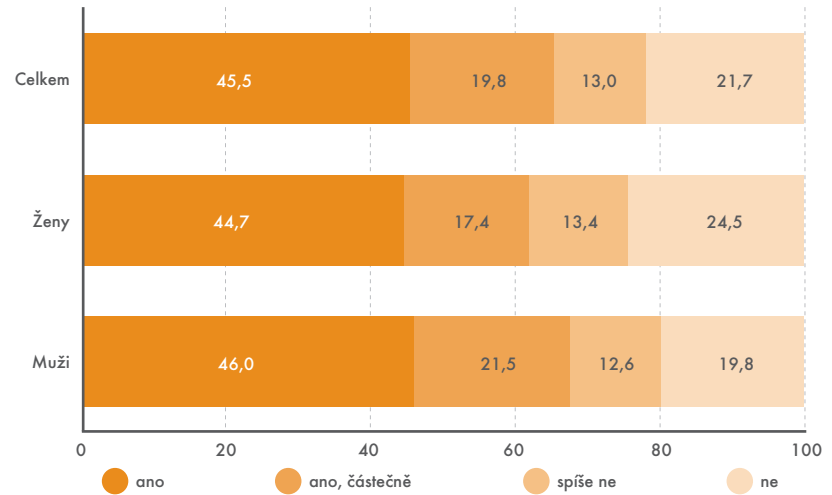
Vedle oboru studia je spokojenost ovlivněna i věkem respondentů. Více než polovina pracujících ve věku 20–24 let není spokojena s uplatněním svých znalostí a dovedností. Převážně se jedná o absolventy středního stupně vzdělání s maturitou a bez maturity. Ve věkové skupině 25–29 let již převažuje počet spokojených (ano a částečně ano), když jejich podíl vzrostl na 55 % všech respondentů dané věkové skupiny. Vyšší podíl spokojených je i ve skupině mladších třicátníků. Ve všech pětiletých skupinách vždy převažovala vyšší spokojenost mužů než žen.

Mladí pracující s výjimkou pomáhajících rodinných příslušníků byli dotazováni, jestli se kvůli současnému zaměstnání přestěhovali. Kladně na

Ochota přestěhovat se kvůli svému budoucímu zaměstnání, 15–34 let, 2016

Uplatnění vzdělání 20–34letých mužů a žen v jejich zaměstnání v roce 2016 (v %)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS – AHM2016

VÝSLEDKY ZA VŠECHNY ZEMĚ EU BUDOU ZNÁMY V ROCE 2018

Řada otázek v ad hoc modulu VŠPS na téma Mladí lidé na trhu práce byla respondentům pokládána poprvé. Proto nejsou k dispozici časově srovnatelné údaje, které by umožnily posoudit míru změn. V šetření nebyly zjišťovány údaje o úrovni spokojenosti mladých respondentů s finančním ohodnocením jejich práce. Je však zřejmé, že diferenciací ve vyšší příjmy podstatně ovlivňuje i názor respondentů na využití jejich kvalifikace. V roce 2018 Eurostat zveřejní údaje za všechny členské země EU.

otázku odpovědělo 167 tis., tj. necelých 13 % pracovníků ve věku 20–34 let. Přitom se jedná hlavně o absolventy terciárního studia a o absolventy středních škol s maturitou (celkem 104 tis. osob). Stěhovali se zejména v rámci České republiky (132 tis.). S velkým odstupem následoval počet osob, které se z důvodu zaměstnání přestěhovaly z nebo do zemí Evropské unie (28 tis.).

S přibývajícím věkem se chuť stěhovat za prací snižuje

V porovnání se skupinou pracujících mladých uvažují ekonomicky neaktivní studenti o případné změně bydliště po ukončení studia daleko častěji. Možnost stěhovat se za prací uvádějí nejčastěji ekonomicky neak-

tivní mladí lidé ve věku 20–24 let, kteří se z valné části připravují na své povolání studiem na terciárním stupni. Více než 35 % respondentů v tomto věku uvedlo, že by se kvůli zaměstnání přestěhovali mimo ČR. Ve skupině 25–29letých by se kvůli zaměstnání chtělo přestěhovat mimo ČR pouze 16 %. Tento podíl se dále snižuje i ve skupině 30–34letých (8 %).

Je třeba poznamenat, že absolutní četnost neaktivních respondentů po dosažení 25, resp. 30 let výrazně klesá, a to zejména v souvislosti s dokončením terciárního stupně vzdělání. Z porovnání s údaji o skutečné migraci mladých pracujících je zřejmé, že ochota stěhovat se za prací do zahraničí je výrazně korigována právě nástupem do zaměstnání po ukončení studia. ■

Jak se Češi objednávají k lékařům

Přestože vyhledávání informací o nemocech a lécích patří na internetu k častým činnostem české populace, on-line služby lékařů a lékáren využívá zatím málokdo. Důvodem může být i to, že lékaři v ČR nabízejí tyto služby jen zřídka. To by se však v souvislosti s připravovanou elektronizací zdravotnictví mohlo brzy změnit.

Lenka Weichetová, oddělení statistiky výzkumu, vývoje a informační společnosti

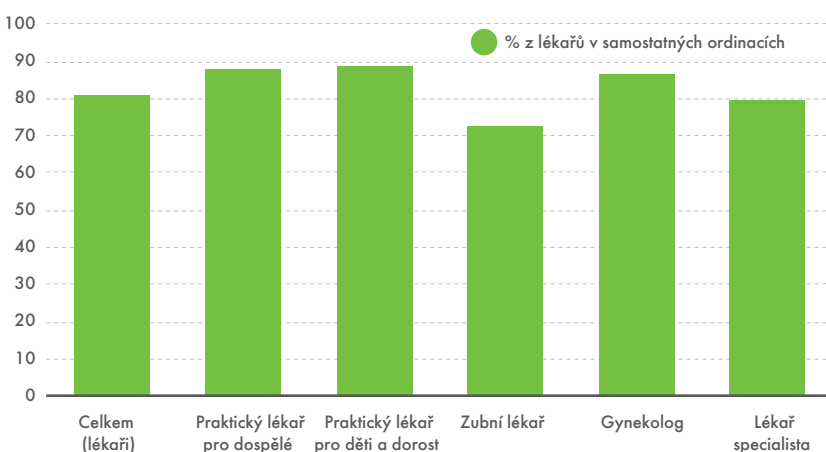
Osm z deseti lékařů používá internet jako zdroj informací, a to o teoretické i praktické medicíně či o lécích. Z řad laické veřejnosti používá web k vyhledávání informací o zdraví 43 % dospělé populace, a to dokonce i starší lidé: tři ze čtyř seniorů, kteří používají internet. Ještě aktivnější jsou v tomto směru ženy na mateřské či rodičovské dovolené (80 %). Dokumentaci ukládá do specializovaných úložišť na internetu 12 % českých lékařů, jejich počet se za posledních deset let zvýšil jen nepatrně. Do budoucna se ovšem očekává rapidní nárůst využívání těchto služeb.

Prostřednictvím elektronické pošty komunikuje s pacienty 59 % lékařů. I když mohou doktoři na svých internetových stránkách nabízet i tyto on-line služby: konzultace, registrace, objednávání na vyšetření anebo předepsání elektronického receptu, využívají je pacienti jen zřídka. Například v roce 2015 nabízelo on-line konzultace 2 071 ordinací (11 %) v ČR, nejvíce v Ústeckém kraji (asi 15 %) nebo v krajích Pardubickém či Královéhradeckém (shodně po 13,3 %) a naopak nejméně v Jihočeském kraji (5,9 %).

Ženy jsou v on-line objednávání k lékařům aktivnější

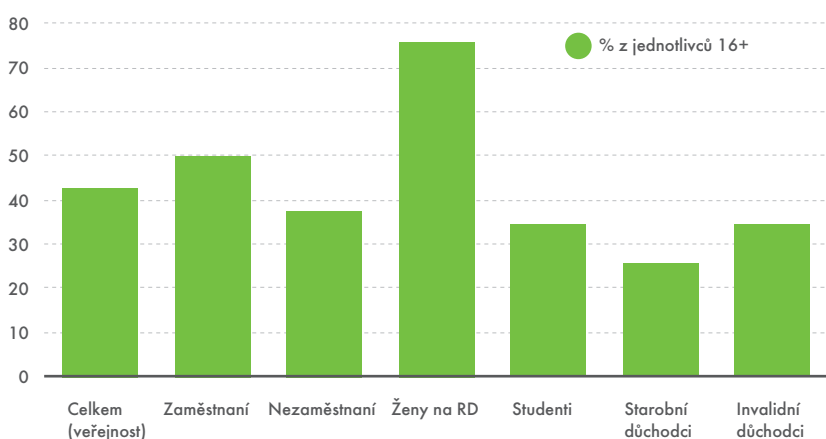
V 1. čtvrtletí 2016 využilo on-line objednání k lékaři 8 % Čechů. Údaje z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR) dokumentují, že z řad lékařů nabízelo tuto službu 9 %, někteří z nich ji zpoplatňovali. Nejvyšší

Internet jako zdroj informací pro lékaře

Zdroj: ÚZIS ČR

Internet jako zdroj informací pro pacienty

Zdroj: ČSÚ

podíl lékařů, kteří tuto službu umožňovali, byl mezi gynekology: v roce 2015 to byl každý pátý. Nejméně ji nabízeli zubaři (3,5 %).

V porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie využívají Češi on-line objednání k lékaři méně než činí celoevropský průměr (13 %). Přitom v Dánsku

ELEKTRONIZACE ZDRAVOTNICTVÍ VE STATISTICE

Letos se uskuteční resortní šetření Ministerstva zdravotnictví podle nového dotazníku, který bude obsahovat dotazy na způsob vedení zdravotnické dokumentace, elektronickou komunikaci s pacienty a v případě nemocnic také na dálkovou zdravotní péči. Výsledky z tohoto šetření budou zveřejněny na konci roku 2017. Metodika sběru dat je totožná s ostatními státy OECD, takže budou k dispozici mezinárodně srovnatelné údaje.

tuto službu využívá 49 % a ve Finsku 35 % osob. Přestože většinu činností na internetu vykonávají častěji muži než ženy, v případě činností spojených se zdravím je tomu naopak. To se týká i on-line objednávání k lékaři. V Evropské unii využilo tuto službu v posledním šetřeném období 15 % žen a 12 % mužů.

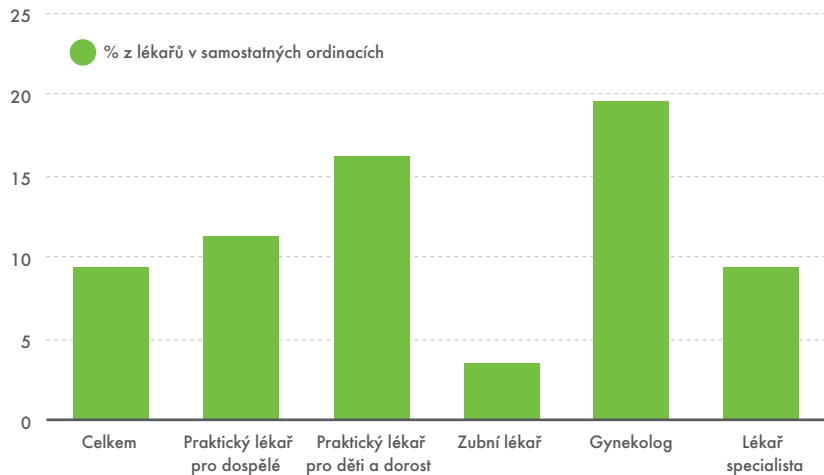
On-line nákupům léků a vitamínů se také vyhýbáme

Další službou spojenou se zdravím, kterou lze prostřednictvím internetu uskutečnit, je například nákup léků a vitamínů. Takto je nakupují 4 % dospělých osob v České republice, což je asi desetina z těch, kteří nakupují zboží a služby on-line. Průměr za EU28 činí 7 %, a to i přesto, že za posledních šest

V porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie využívají Češi on-line objednání k lékaři méně než činí celoevropský průměr

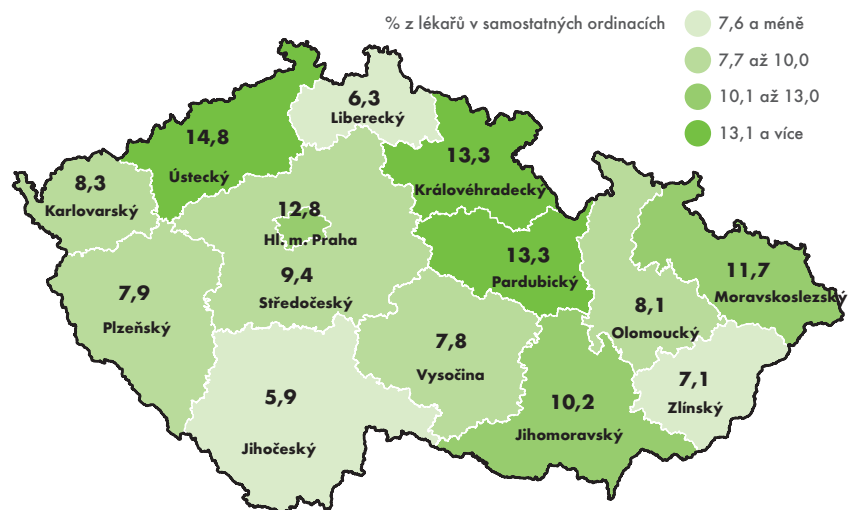
let vzrostl počet nakupujících toto zboží na dvojnásobek. V roce 2016 byly v EU on-line nákupy léků a vitamínů doménu Němců (22 %). V České republice tyto nákupy nejčastěji provozují ženy na mateřské či rodičovské dovolené (13 %) a invalidní důchodci (6 %).

Lékaři nabízející on-line objednání na vyšetření

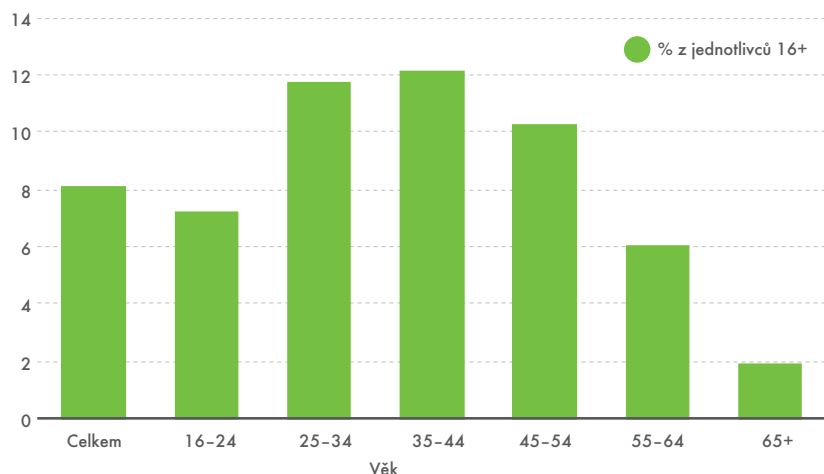
Zdroj: ÚZIS ČR

Lékaři nabízející on-line konzultace

Zdroj: ÚZIS ČR

Veřejnost objedávající se on-line na vyšetření u lékaře

Zdroj: ČSÚ

United States
Census
Bureau

U. S. CENSUS
BUREAU

@uscensusbureau

Twitterový účet U. S. Census Bureau má již více než 80 tis. sledujících. Zařadte se mezi ně a budete mít k dispozici nejnovější údaje nejen o demografické situaci ve Spojených státech amerických, ale také mnoho dalších informací, například z oblasti národního hospodářství či údaje o zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Nechybí zde ani analýzy zařazující USA do mezinárodního kontextu.

Více na <http://bit.ly/2qof54B>.

INFOGRAFIKA

EUROSTAT: TRH PRÁCE V EU V ROCE 2016

Se záměrem připomenout veřejnosti Svátek práce vydal Eurostat v posledních dubnových dnech infografiku, kde je přehled o trhu práce v celé Evropské unii a v jejích jednotlivých členských zemích. Kolik osob ve věku 15–74 let je ekonomicky aktivních? Kolik z nich je zaměstnaných, a to buď v postavení zaměstnanců, OSVČ anebo pomáhajícího rodinného příslušníka? Právě na tyto otázky lze v infografice Evropského statistického úřadu nalézt odpovědi.

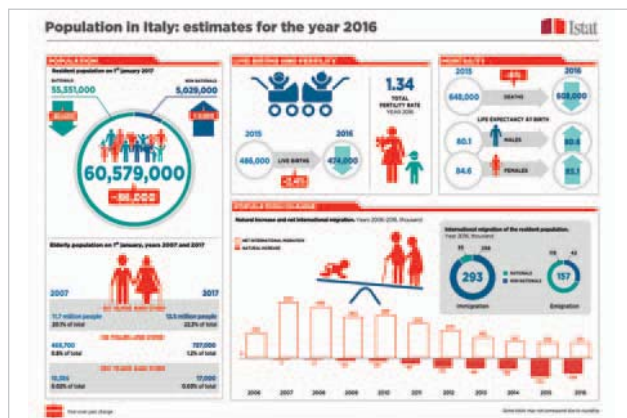
Více na <http://bit.ly/2p41QBc>.

INFOGRAFIKA

ISTAT: OBYVATEL ITÁLIE V ROCE 2016 UBYLO

Na začátku roku 2017 žilo v Itálii 60,6 mil. obyvatel, což bylo o 86 tis. méně než před rokem. Počet živě narozených meziročně klesl na 474 tis. (-2,4 %). Zemřelých bylo v roce 2016 zaznamenáno o 6,0 % méně než v roce 2015, kdy jich bylo evidováno 648 tis.

Více na <http://bit.ly/2nwE93r>.

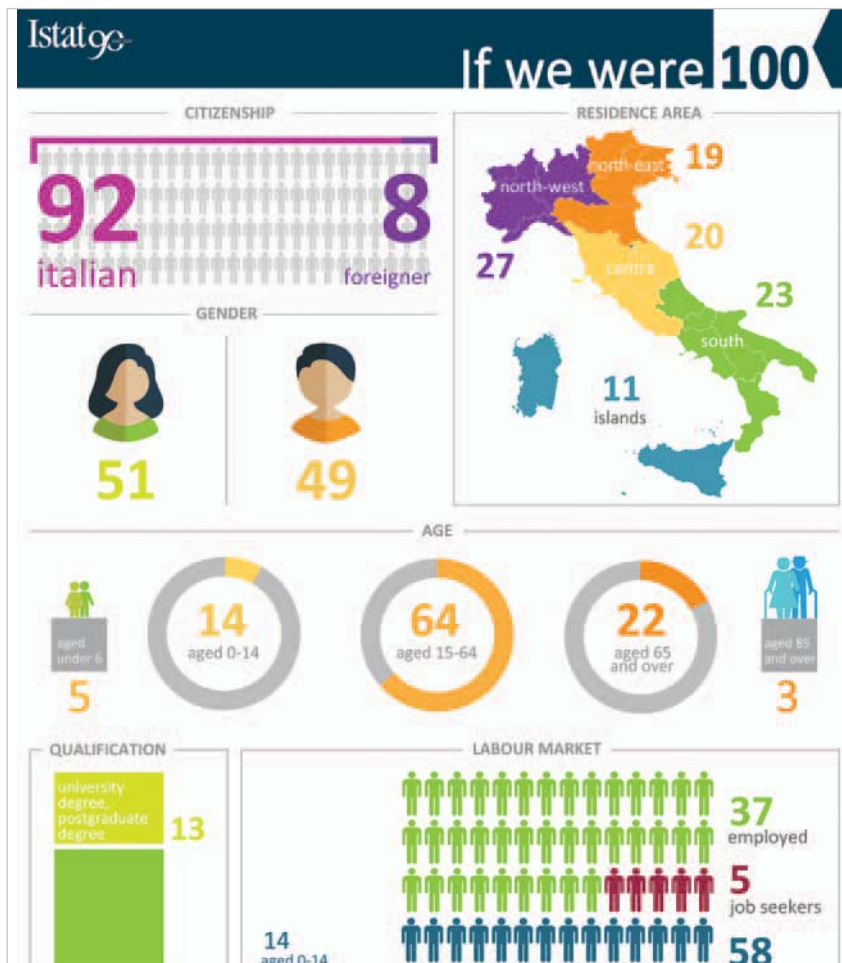

INFOGRAFIKA

ISTAT: KDYBY V ITÁLII ŽILO JEN 100 OSOB

Kdyby v Itálii žilo v roce 2016 jen 100 osob, pak by mezi nimi bylo osm cizinců. Ze 100 osob by jich 59 v uplynulém roce nepřčetlo ani jednu knihu, vysokoškolské vzdělání by mělo jen 13 osob a 19 lidí by bylo bez vzdělání či jen se základním vzděláním. Počítač by používalo 57 osob, 36 osob ze 100 by se během roku nepřipojilo ani jednou k internetu, více než polovina (51 ze 100) by na internetu ani jednou nenakoupila. Většina obyvatel Itálie (57 ze 100) by nikdy nekouřila, 23 by jich bylo bývalými kuřáky a 20 ze 100 by stále kouřilo. Desetina Italů by byla obézních, 35 by mělo nadváhu, u 52 by byla váha normální a 3 osoby by měly podváhu. Sportu by se věnovalo 61 osob ze 100, z toho by jich 25 sportovalo pravidelně, 10 příležitostně a 26 by se občas věnovalo nějaké sportovní aktivitě.

Více na <http://bit.ly/2pDVdbX>.

INFOGRAFIKA

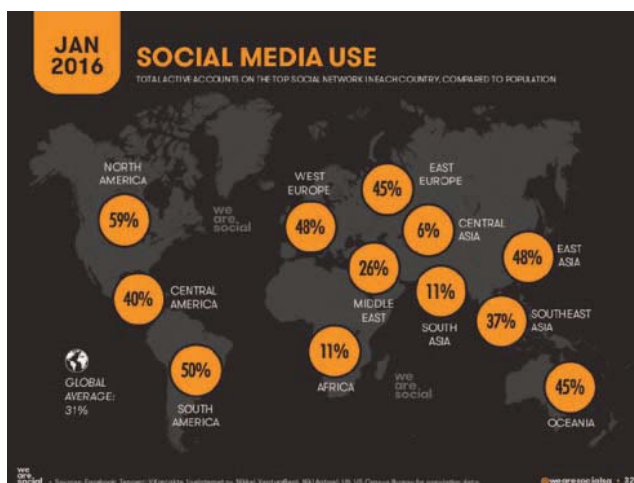
HASHMETA: DIGITÁLNÍ SVĚT NA ZAČÁTKU ROKU 2016

Singapurská analytická společnost Hashmeta vydala 500 infografik, na kterých popisuje míru digitalizace světa. Vychází z dat za leden 2016 získaných ve 30 zemích ze všech kontinentů. Té-

měř polovina (46 %) obyvatel planety již používá internet. Bezmála třetina (31 %) využívá alespoň jednu sociální síť. Počet uživatelů internetu se meziročně zvýšil o 10 %, stejně tak narostl i počet těch,

kteří mají účet na některé sociální síti. Těch, kteří se k účtům na sociálních sítích připojují pomocí mobilního telefonu, je o šestinu více než před rokem.

Více na <http://bit.ly/2pSWdrtV>.

RYCHLÉ INFORMACE

KVĚTEN 2017

po	1	→ Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (březen 2017) Zemědělství (1. čtvrtletí 2017)
út	2	
st	3	
čt	4	
pá	5	→ Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS (1. čtvrtletí 2017)
so	6	
ne	7	
po	8	
út	9	→ Zahraniční obchod (březen 2017) Maloobchod (březen 2017)
st	10	
čt	11	
pá	12	→ Stavebnictví (březen 2017) Průmysl (březen 2017) Indexy spotřebitelských cen – inflace (duben 2017)
so	13	
ne	14	
po	15	
út	16	→ Cestovní ruch (1. čtvrtletí 2017) Služby (1. čtvrtletí 2017)
st	17	
čt	18	
pá	19	
so	20	→ Předběžný odhad HDP (1. čtvrtletí 2017)
ne	21	
po	22	
út	23	
st	24	→ Indexy cen výrobců (duben 2017) Indexy cen vývozu a dovozu (březen 2017)
čt	25	
pá	26	
so	27	
ne	28	→ Konjunkturální průzkum (květen 2017)
po	29	
út	30	
st	31	→ Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (duben 2017)

VYBRANÉ VÝSTUPY ČSÚ

Vodovody, kanalizace a vodní toky (2016)

Celková spotřeba vody v roce 2016 meziročně poklesla o 0,4 l/os/den, zatímco spotřeba vody v domácnostech vzrostla o 0,4 l/os/den. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodu dosáhl vloni 94,4 %, což meziročně představuje nárůst o 0,2 p. b.

Více na <http://bit.ly/2qqywcC>.

Postavení českého trhu práce v rámci EU (4. čtvrtletí 2016)

Průměrně téměř polovina nezaměstnaných byla ve 4. čtvrtletí 2016 dlouhodobě nezaměstnaná. V průměru za EU28 se podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkově nezaměstnaných meziročně snížil o 1,6 p. b. na 46,6 %, v ČR o 9,4 p. b. na 39,2 %.

Více na <http://bit.ly/2pfUdVL>.

Obyvatelstvo a domy v obcích podle výsledků sčítání 1869–2011

Datová sada obsahuje údaje o počtu obyvatel s trvalým nebo dlouhodobým pobytem a o počtu domů v obcích ČR na základě výsledků sčítání od roku 1869 do roku 2011. Statistické údaje jsou přepočteny na územní strukturu obcí v roce 2015.

Více na <http://bit.ly/2q1UrnM>.

Klasifikace a číselníky

Souhrn platných klasifikací a číselníků v podobě otevřených dat.

Více na <http://bit.ly/2pXBx2u>.

Čtvrtletní analýza VŠPS na aktuální téma (1. čtvrtletí 2017)

Analýza vychází z ad hoc modulu Výběrového šetření pracovních sil na téma Mladí lidé na trhu práce. Více o tomto tématu se dozvíte na stránkách časopisu v rubrice Lidé a společnost a na <http://bit.ly/2pfTqei>.

Spotřeba vybraných ropných produktů a zemní plyn (únor 2017)

Publikace je určena nejen úzce profesně zaměřeným pracovníkům, ale i širší odborné veřejnosti z oblasti výroby a obchodu s ropou, ropnými produkty a zemním plynem v ČR a také odborným analytickým pracovištím.

Více na <http://bit.ly/2pul6TX>.

Publikace je možné objednat e-mailem na objednavky@czso.cz, tel.: 274 052 733, **nebo zakoupit** v prodejně publikací v Ústředí ČSÚ (Na padesátém 81, Praha 10).

Všechny tituly naleznete na www.czso.cz.

Věkové složení obyvatelstva

Vydavatel: Český statistický úřad

Tištěná publikace Věkové složení obyvatelstva vyšla poprvé v roce 1963 s daty za rok 1961 v návaznosti na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů. Obsahovala počty obyvatel podle pohlaví a jednotek věku za ČSSR, ČR, SR a jednotlivé kraje. V datech za rok 1981 přibily pětiletky za okresy a v následném období až do roku 2006 byla podoba publikace v podstatě neměnná. Za republiku, kraje a okresy zde byly uvedeny podle pohlaví a pětiletých věkových skupin stavy obyvatelstva k 1. 7. a 31. 12. Za jednotlivé kraje pak následovaly podle jednotek věku, a to vždy k 1. 1., 1. 7. a 31. 12. Od zpracování za rok 1993 přibyla strana s počtem obyvatel za ČR podle pohlaví, rodinného stavu a pětiletých věkových skupin (od roku 2000 za jednotky věku)

k 31. 12. Publikace měla mezi 68 a 82 stranami tabulek.

V roce 2007 se publikace Věkové složení obyvatelstva přestala vydávat tiskem a její zveřejnění se nadále uskutečňuje pouze formou datového souboru na webu. Díky tomu mohli au-

toři přistoupit k rozšíření obsahu. Veškeré údaje jsou uvedeny podle pohlaví za jednotky věku za ČR, oblasti, kraje a okresy k 1. 1., 1. 7. a 31. 12. Stránka s rozdělením obyvatelstva podle rodinného stavu je již samozřejmou součástí. Tradiční je již také údaj o průměrném věku, a to u všech územních jednotek.

Publikované počty obyvatel vycházejí z každoroční bilance na základě došlých hlášení o narození, úmrtí a souborů stěhování. Veškeré údaje se týkají všech obyvatel, kteří mají v ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Údaje zahrnují také cizince s vízy nad 90 dnů, cizince s priznaným azylem, občany zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občany třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

Více na <http://bit.ly/2r1jyqs>. ■

DATA ZA ROK 2016

K 31. 12. 2016 byl průměrný věk obyvatelstva 42,0 roku. Věkový medián, který udává věk, jehož dosáhla právě polovina populace, činil 41,9 roku. Nejčastěji se vyskytující věk v populaci byl 42 let (ročník 1974). Průměrný věk, věkový medián a věkový modus se tak v roce 2016 zajímavě shodně přiblížily stejné hodnotě.

Informační společnost v číslech 2017

Vydavatel: Český statistický úřad

Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017

Vydavatel: Český statistický úřad

Socioekonomická situace na česko-polském pohraničí v kraji Opolském, Moravskoslezském a Olomouckém

Vydavatel: Statistický úřad v Opole

Nejnovější údaje za ČR o rozvoji informační společnosti. V případě jednotlivců jsou data tříděna podle pohlaví, věku a vzdělání, u podniků podle odvětví a velikosti sledovaných subjektů, u škol zase podle typu.

Více na <http://bit.ly/2rJO7AJ>. ■

Titul vychází ze statistických hlášení o narození, úmrtí a stěhování osob, který zpracovává ČSÚ v návaznosti na výsledky SLDB 2011 za všechny obce. Jsou zde uvedeny i čtyři vojenské újezdy s nulovým počtem obyvatel.

Více na <http://bit.ly/2qbeazv>. ■

Společná publikace tří krajských statistických úřadů porovnává tři příhraniční regiony: Opolské vojvodství, kraje Olomoucký a Moravskoslezský. Titul zachycuje stav ke konci roku 2015 a poukazuje na vývoj v této oblasti v posledním desetiletí. ■

Všechny tituly si můžete vypůjčit (a některé zakoupit) v Ústřední statistické knihovně a prodejně ČSÚ. Více na library.czso.cz.

Zdánlivé slovíčkaření: odhady, predikce a měření

K mylné interpretaci statistických ukazatelů nebo nepochopení jejich významu dochází mnohdy pouze vinou nevyjasněné terminologie. Znáte to, jeden mluví o voze a druhý o koze... A přitom by úplně stačilo nejprve si vyjasnit pojmy. Vezměme například „odhad“, „predikci“ a „měření“. Někdy se zaměňuje „odhad“ a „měření“, jindy zase „odhad“ a „predikce“. Není se co divit, že pak dochází ke zmatkům.

Když Český statistický úřad vydává nejnovější údaje o vývoji české ekonomiky měřeném prostřednictvím hrubého domácího produktu (HDP), **vždy se hovoří o odhadech HDP**. Tím však není myšleno, že se jedná jen o „nějaký“ odhad a „přesně změřená čísla“ budou vydána později. I další zpřesněné údaje budou vždy odhadem. Hrubý domácí produkt, jako jeden z makroekonomických ukazatelů výkonnosti hospodářství, je teoreticky jasně vymezený podle mezinárodních standardů systému národního účetnictví. Ale teprve praktická ekonomická statistika jej může na základě zvolených, v čase konzistentních, metod odhadovat. Hrubý domácí produkt nelze změřit. Nelze vzít váhu nebo metr a vzít mu přesné míry. Jak jsme již zmínili v našich předchozích článcích, statistika není evidence a **odhad je základním nástrojem** praktické ekonomické i sociální statistiky.

A nejde pouze o odhad HDP. Pravdou je, že i ostatní makroekonomické

ukazatele, které jsou publikovány, jsou ve své podstatě odhadem, i když slovo „odhad“ explicitně nezazní. Jde o **odhad určitého ekonomického nebo sociálního jevu** prostřednictvím teoreticky vymezeného ukazatele, který je odhadnut pomocí statistických metod. Pokud budeme hovořit například o vývozu a dovozu zboží, také se jedná o odhad. Stejně tak je odhadem průměrná mzda v ekonomice, míra nezaměstnanosti nebo třeba spotřeba domácností. Nejedná se o údaje, které by byly „přesně změřeny“ u všech lidí, u všech podniků, ve všech domácnostech. Naopak, jsou na základě jasných statistických metod odhadovány.

Změřit a vypočítat můžeme například průměrnou výšku žáků ve 3. B, pokud vezmeme metr a změříme Macha, Šebestovou, Horáčka, Pažouta, Kropáčka a všechny ostatní (bez Jonatána). Pokud ale změříme jen některé z nich a budeme z toho usuzovat, jaká je průměrná výška žáků ve 3. B, pak se bude jednat o odhad. Rozdíl mezi odhadem a měřením je tedy jasný. Při použití správných metod je odhad praktičtějším a levnějším nástrojem než vyčerpávající (úplné) měření.

Vraťme se však ještě **k rozdílu mezi „odhadem“ a „predikcí“**, a to opět na příkladu HDP. Český statistický úřad vydává odhad HDP vždy pouze za období, která již proběhla (a lze za ně získat určité údaje). **Nikdy nevydává odhady budoucího HDP, tzv. predikce**. Například předběžný odhad HDP za 1. čtvrt-

letí 2017 publikuje až v květnu 2017, tj. zhruba 45 dnů po skončení 1. čtvrtletí. Predikcemi HDP se v České republice zabývají jiné instituce, například Česká národní banka nebo Ministerstvo financí (a také některé soukromé firmy nebo mezinárodní organizace). Jedná se obvykle o výhled (předpověď) na několik let dopředu. Tyto predikce jsou postupně zpřesňovány podle toho, jak se přibližují k současnosti. Z nich jsme se mohli již v roce 2016 dozvědět, jaké jsou výhledy ekonomického vývoje v 1. čtvrtletí 2017 nebo za celý rok 2017.

To, že ČSÚ nevydává predikce, ale **vždy odhaduje statistické ukazatele zpětně** za období, která jsou již minulostí, neplatí pouze pro HDP, ale ve všech statistikách s výjimkou jednoho jediného případu. A tím je **projekce obyvatelstva**, která nastiňuje budoucí populační vývoj ČR. Projekce obyvatelstva je jediný produkt ČSÚ, který předvídá budoucnost, a to i na 100 let dopředu. ČSÚ neprovádí ani **žádné předvolební průzkumy** (je zodpovědný až za zpracování výsledků voleb).

Odhad, predikce, měření. Zdá se, že jde jen o slovíčkaření, ale jasná a hlavně ustálená terminologie jsou důležitým předpokladem správného pochopení statistických ukazatelů a jejich kvalitní interpretace. Pokud chceme číslům porozumět, je třeba o nich hovořit společným jazykem.

Tereza Košťáková,
vedoucí oddělení čtvrtletních odhadů

Statistika&My

Měsíčník Českého statistického úřadu 05/2017

Ročník 7, vychází 10x ročně

Adresa redakce: Český statistický úřad,

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

telefon: 274 054 248, e-mail: redakce@czso.cz

Jakékoli užití části nebo celku zde publikovaných informací je možné pouze za předpokladu uvedení zdroje (časopis ČSÚ Statistika&My).

Redakce: Michal Novotný (šéfredaktor),

Alena Géblová (vedoucí redaktorka),

Petra Báčová, Jan Ernest,

Dalibor Holý, Eva Kačerová,

Tomáš Mládek, Marek Rojíček

Redakční rada: Ing. Josef Vlášek (předseda),

Ing. Michal Novotný (místopředseda),

doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.,

Mgr. et Mgr. Alena Géblová,

Ing. Petra Kuncová,

prof. Ing. Iva Ritschelová, CSc., FEEng.,

Ing. Marek Rojíček, Ph.D.,

Egor Sidorov, Ph.D.,

Mgr. Jana Slavníková,

Mgr. Irena Stupňánková,

Ing. Pavla Trendová

Grafická úprava: Tomáš Kubašta

Infografika: Veronika Wölfelová

Jazyková korektura: Jana Šíková

Fotografie: archiv ČSÚ,

shutterstock.com.

Tisk: Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.

Vydavatel: Český statistický úřad

www.statistikaamy.cz

ISSN 1804-7149

ev. č. MK ČR E 19925

10 DŮVODŮ, PROČ VYPLNIT VÝKAZ V APLIKACI **DANTE WEB**

1. RYCHLOST
2. BEZPEČNOST
3. KVALITA
4. PŘEHLED
5. DOSTUPNOST DAT
6. SDÍLENÍ
7. TECHNOLOGICKÁ NEZÁVISLOST
8. PODPORA
9. JEDNODUCHOST
10. EFEKTIVITA

Získejte přehled a kontrolu nad
Vašimi daty a usnadněte si práci.
Šetřete svůj čas a využijte
moderní technologie.

**SLEDUJTE NÁS
NA TWITTERU!**

TWITTER ÚČET ČSÚ

AKTUALITY ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU A INFORMACE
O VÝZNAMNÝCH UDÁLOSTECH ZE SVĚTA STATISTIKY

@statistickyurad